

รายงานการประชุม
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔
เมื่อวันจันทร์ที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔
ณ ห้องประชุมอรรถไกรวัลลพ (ชั้น ๑)
อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑.	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒.	นายธีรภัทร สันติเมทนีดล
รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๓.	พลตรี เฉลิมพล เตังศิริ
ผู้ช่วยเจ้ากรมเสมียนตรา กรมเสมียนตรา
แทนปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๔.	นายสรเสรีญ อัจจุตมานัส
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๕.	นายณวัฒน์ โชติกุล
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
แทนปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๖.	นายธนา เวสโกสิทธิ์
รองอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
แทนปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๗.	นายยงยุทธ สิงห์วัช
ผู้อำนวยการกองกลาง
แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๘.	นายกมล บัวสุวรรณ
ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย
แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ

๙.	นายนิพนธ์ ฮะกิมี่
กรรมการร่างกฎหมายประจำสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๑๐.	นายอนุสรณ์ สุขแสงทอง
ที่ปรึกษาระบบราชการ
แทนเลขาธิการ ก.พ.	กรรมการ
๑๑.	นายประยุทธ์ เมทินีรักษ์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
๑๒.	นางอุมาสีว์ สอาดเยี่ยม
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	กรรมการ
๑๓.	นายกัมพูช วุฒิวงศ์
รักษาการที่ปรึกษาสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
แทนผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	กรรมการ
๑๔.	นางรวมพร วุฒิสงห์ชัย
ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ
แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑๕.	นายกิตติศักดิ์ ปรกติ	กรรมการ
๑๖.	นายขวัญชัย วศวงศ์	กรรมการ
๑๗.	นายชูชัย ศุภวงศ์	กรรมการ
๑๘.	นายครรชิต มัลลียงค์	กรรมการ
๑๙.	นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๒๐.	นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์	กรรมการ
๒๑.	นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๒๒.	นายเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์	กรรมการ
๒๓.	นางวนิดา สักการโกศล
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	เลขานุการ
๒๔.	นายนคร เสรีรักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลข่าวสาร
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒๕. นางศิริกุล ปัญญาติลก
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายทศพร ศิริสัมพันธ์ กรรมการ

ติดตามราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายนิจตาล จันทรตระกูล

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

๒. นายวุฒิไกร จตุรงค์เสรีกุล

ผู้ติดตามรัฐมนตรีประจำสำนัก-
นายกรัฐมนตรี

๓. พันโท เกรียงศักดิ์ มิตรประसार

กระทรวงกลาโหม

๔. นาวาอากาศโท บรรยงค์ เหลืองวรรณ

กระทรวงกลาโหม

๕. ว่าที่ร้อยโทหญิง ณัฐพันธ์ ทรัพย์แสง

กระทรวงกลาโหม

๖. นางจินตนา วณิชกิจเกื้อผล

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

๗. พันตำรวจโท วรวิทย์ วิเชียรสรรค์

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๘. นางสาวปณิศา เหลืองวรรณ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๙. นางภคพิชา จันทศิริ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐. นางวศินี ทองนวล

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๑. นางสาวลักขณา ศรีผดุง

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๒. นางพรชนก เชื้อวงศ์

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๓. นางสุรีย์ ทินกร

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๔. นางสาววันดี เรืองงาม

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๕. นางสาววรรณิ์ ศิลาวิลาศภักดี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๖. นางศิริพร อุดมโชคชัย

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๗. นางสาวผลทิพย์ สร้างสวน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๘. นางสาวชุตินา หงส์วิเศษ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๙. นางมณีนรัตน์ ปัญจสิริวรรณ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒๐. นางสาวจิราพรรณ จันทสร

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒๑. นางสาวกมลทิพย์ หอมสุวรรณ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒๒. นายวีระเชษฐ์ จรรยากุล

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒๓. นางสาวปศิญา เชื้อดี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒๔. นายอิสระ อิศโรสกุล

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒๕. นายชำนาญ เตือนวีระเดช	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๖. นางสาวนันท์ชพร สุวรรณรักษ์กุล	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๗. นายปรัชญา กลับเพิ่มพูน	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๘. นางสาวจรรยาภรณ์ ภูมัย	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายองอาจ คล้ามไพบูลย์) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า เนื่องจากติดภารกิจเร่งด่วน จึงเสนอให้พิจารณา วาระที่ ๒ , ๔.๑ - ๔.๕ , ๕.๑ ในเบื้องต้นก่อน และมอบให้ที่ประชุมพิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะมา ทำหน้าที่ประธานฯ ในการประชุมเพื่อดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป ซึ่งเลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) เสนอ นายธีรภัทร สันติเมทนีดล รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ให้ที่ประชุมพิจารณาเป็นผู้ทำหน้าที่ประธานฯ การประชุมต่อไป โดยที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบตามที่เสนอ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ฯ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๓

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ขอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุม ฯ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในการประชุม อาจมีข้อคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน ควรจะต้องมีการบันทึกข้อคิดเห็นนั้น ยกเว้นแต่ข้อที่ไม่ให้บันทึก กรณีมีการประชุมที่เป็นเรื่องซึ่งแสดงถึงความรับผิดชอบต่อการบันทึกไว้ในกรณีนั้น ๆ หรือถ้าประธานหรืออนุกรรมการฯ เห็นว่าไม่สมควรบันทึกจะต้องปฏิบัติตามนั้น ไม่ใช่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการบันทึกเห็นว่าไม่สมควรบันทึก มิฉะนั้นข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญในการพิจารณาจะหายไป

มติ ที่ประชุมมีมติรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

๕.๑ พิจารณาทบทวนปัญหาอุปสรรคและแนวทางปรับปรุงการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ว่า สมควรจะต้องดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ อย่างไร

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำความเห็นตามที่นายกรัฐมนตรีได้มีข้อเสนอแนะ คือเรื่องภาพรวมของการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ซึ่งที่ผ่านมาพิจารณาข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ผลของการสัมมนาทางวิชาการในระยะที่ผ่านมา และจากการสำรวจความเห็นที่มีแบบสอบถามไปถึงหน่วยงานรัฐเกี่ยวกับความเห็นต่อการดำเนินการของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพบว่า โดยส่วนใหญ่การบังคับใช้กฎหมายยังมีผลในระดับดี โดยเฉพาะเรื่องของการวินิจฉัยอุทธรณ์ซึ่งมีคำวินิจฉัยที่สร้างประโยชน์ให้กับประชาชนเป็นจำนวนมาก และเป็นที่พอใจของสังคมทั่วไป แต่มีงานอีกหลายด้านที่จะต้องมีการพิจารณาทบทวน และวางมาตรการในเชิงรุกมากขึ้นเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เช่น

๑. เรื่องของการกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานรัฐตามกฎหมาย

๒. การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งจำเป็นต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพราะในระยะเวลาที่ผ่านมายังทำได้ไม่ทั่วถึง รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับภาคประชาชนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง

๓. เรื่องการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล

๔. เรื่องการบังคับใช้กฎหมายที่จะต้องมีการพิจารณาดำเนินการเพื่อให้เกิดผล
อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ปัญหาอีกหลายด้านที่จะต้องมีการพิจารณาทบทวน สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่พบในระยะเวลาที่ผ่านมา ๆ มา จะมีปัญหาหลายด้าน เช่น

๑. ด้านหน่วยงานของรัฐ เรื่องที่เจ้าหน้าที่รัฐยังไม่รู้ ไม่เข้าใจ ไม่ใส่ใจ และไม่ปฏิบัติยังคงมีอยู่

๒. ด้านกฎหมาย เรื่องปัญหาความขัดกันของกฎหมาย ในระยะหลังมีการประกาศใช้กฎหมายใหม่ ๆ ที่ขัดแย้งกับสิทธิรับรู้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เช่น พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

๓. ด้านภาคประชาชน เรื่องของการใช้สิทธิรับรู้ของประชาชนยังมีเรื่องความไม่รู้ไม่เข้าใจ และส่วนใหญ่ยังไม่สนใจเรื่องของการตรวจสอบเท่าที่ควร

๔. เรื่องปัญหาขององค์กรอิสระ ซึ่งแต่เดิมเห็นว่า หลักจากที่มีคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ในกรณีของสำนักงาน ป.ป.ช. ออกมาแล้ว เป็นอันว่าทุกฝ่ายต้องรู้ว่าองค์กรอิสระต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ในระยะที่ผ่านมายังมีปัญหาอยู่ที่องค์กรอิสระไม่ยอมรับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมากนัก ซึ่งยังมีการบ่ายเบี่ยง เรื่องของการส่งข้อมูลให้กับคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตลอดเวลา ในบางครั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจำเป็นต้องพิจารณาไปตามที่ข้อมูลปรากฏอยู่ ซึ่งยังเป็นปัญหายู่ว่าจะอย่างไร

๕. เรื่องการพัฒนากฎหมายที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ซึ่งมีการพยายามหลายครั้งและยังไม่ได้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นปัญหาหลักๆ ที่ฝ่ายเลขานุการ ฯ จะต้องมีการดำเนินการแก้ไข

สำหรับภาพที่มองในระยะเวลา ๑๓ ปีที่ผ่านมาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง เห็นว่าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมเชิงบวกมากขึ้น ทั้งในเรื่องของกระบวนการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ และในเรื่องการให้สิทธิรับรู้ของประชาชนมีการเปิดกว้างมากขึ้นแต่ยังอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพึงพอใจเท่าที่ควร แต่ก็เปิดกว้างมากกว่าในอดีต เพราะสังเกตได้จากหน่วยงานรัฐหลายแห่งถูกร้องเรียนและอุทธรณ์ในเรื่องเดียวกัน ซึ่งก็เป็นปัญหาว่า คำวินิจฉัยที่ออกมานั้นหน่วยงานของรัฐไม่ได้มีการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ จึงเป็นเรื่องสำคัญว่าหาอย่างไรที่จะให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริง บางครั้งเรื่องของการกำหนดมาตรการลงโทษอาจจะต้องมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพิจารณาในเรื่องนี้ด้วย นี่คือนิสัยที่ฝ่ายเลขานุการ ฯ ได้ศึกษาไว้ในเบื้องต้น อย่างไรก็ตาม เพื่อที่จะให้ข้อเสนอที่จะเสนอต่อนายกรัฐมนตรีมีความละเอียดรอบคอบทุกด้านอาจจะต้องมีการมอบให้คณะอนุกรรมการชุดใดชุดหนึ่งที่มีอยู่หรือตั้งขึ้นมาเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาในเรื่องนี้ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ปกรติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ควรที่จะให้เวลาในการอภิปรายเรื่องนี้อย่างจริงจัง

นายครรชิต มาลัยวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เห็นด้วยในการที่จะอภิปรายในเรื่องนี้และน่าจะมีการเชิญบุคคลภายนอกด้วย เพื่อเป็นการระดมสมองว่ามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง ระหว่างผู้ที่จะใช้ ผู้ที่จะกำหนดนโยบาย และหาวิธีการแก้ไข

นางจรี วิจิตรวาทการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ขณะนี้มีโครงการที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) กำลังศึกษาอยู่เกี่ยวกับปัญหาการใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ สนับสนุนโดยธนาคารโลก ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นแรกเพื่อที่จะให้ความช่วยเหลือในเรื่องการใช้กฎหมายฉบับนี้อย่างเข้มแข็งขึ้น และในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ จะมีการจัดเวทีอภิปรายระหว่างองค์กรต่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งเอาประสบการณ์ที่ได้มาอภิปรายกันในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย

นายเอียรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ถ้าพิจารณาในเชิงของตัวเลขและปัญหา ขณะนี้ เรื่องอุทธรณ์ในปีหนึ่ง มีประมาณ ๒๐๐ - ๓๐๐ เรื่อง เรื่องร้องเรียนอาจจะมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ข้อมูลเหล่านี้จะต้องนำมาพิจารณาประกอบ เรื่องที่เข้ามาไม่ว่าจะเป็นเรื่องร้องเรียนหรืออุทธรณ์ กับสภาพความเป็นจริง มีประโยชน์มากน้อยแค่ไหน จะต้องหาประเด็นและจุดที่จะต้องศึกษา ที่อาจทำให้การศึกษาปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ แตกต่างไปได้ ถ้าพิจารณาจากเรื่องร้องเรียนหรือเรื่องอุทธรณ์ ปัญหาส่วนใหญ่กลายเป็นเรื่องที่ไกลกว่าสิ่งที่คาดหวังจากกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการที่ทำให้ประชาชนตระหนักถึงเรื่องสิทธิเสรีภาพและการกำกับกับการบริหารของรัฐ เพราะลูกค้าส่วนหนึ่งมากกว่า ๓๐% เป็นข้าราชการที่มาร้องเรียนเรื่องวินัย เรื่องการเลื่อนขั้นเงินเดือน เพราะฉะนั้น ถ้าจะปรับปรุงกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการควรมีเป้าหมายอย่างไร และจะอย่างไร ในเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ การสอดส่องดูแล การกำกับ ควรมีการปรับปรุงให้ทำอะไรมากกว่านี้หรือไม่ เพราะคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ที่ได้แต่กำกับดูแล แต่การทำงานเชิงรุกอาจจะมีน้อย อาจจะเป็นไปได้ว่าเงื่อนไขของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจะจำกัดบทบาทของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอยู่ จะแก้ไขอย่างไรเพื่อจะทำงานเชิงรุกให้ได้

นายกิตติศักดิ์ ปกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในการพิจารณาปัญหาใหญ่ๆ มีปัญหาอยู่ ๓ ด้าน คือ

๑. ด้านยุทธศาสตร์ คำว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ที่เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ ปัจจุบันบรรลุผลหรือไม่ ซึ่งจะตอบว่าบรรลุผลแต่ไม่เป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง แต่มันเปลี่ยนพฤติกรรมของข้าราชการแล้วบางส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรับรู้ ข้าราชการที่ร้องเรียนและอุทธรณ์ ๓๐% ในส่วนข้าราชการถูกต้องแล้ว เพราะในปีแรกกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ว่า ข้าราชการคือประชาชนและเป็นผู้ที่จะรับรู้ได้เร็วที่สุด จึงมุ่งไปที่ข้าราชการ แต่ว่าแผนยุทธศาสตร์มีแผน ๕ ปีแรก และต้องมี ๕ ปีที่สอง และ ๕ ปีที่สาม ขณะนี้ต้องเป็นแผน ๑๕ ปีแล้ว การจะเคลื่อนย้ายยุทธศาสตร์ของการรับรู้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการและนำไปสู่การใช้จริง ต้องเคลื่อนจากข้าราชการไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไปสู่ประชาชนทั่วไป ครั้งแรกสุดในยุทธศาสตร์กำหนดไว้ว่าจะยังไม่เน้นที่องค์กรเอกชน (NGO) เพราะเกรงว่าหน่วยราชการจะรับมือไม่ทัน ยุทธศาสตร์นี้ได้เปลี่ยนไปแล้วหรือยัง ปัญหาใหญ่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต้องแสดงความเห็นในเรื่องแผนยุทธศาสตร์และแผนแม่บทในการที่จะดำเนินงานในด้านนี้ และทุก ๆ ๕ ปี ซึ่งจะทำให้มีงบประมาณมารองรับ ในเชิงยุทธศาสตร์จะต้องมีการพิจารณาว่ายุทธศาสตร์ ๕ ปีแรกอะไรบ้างที่สำเร็จแล้ว เช่น ในยุทธศาสตร์ ๕ ปีแรก กำหนดว่าเมื่อครบ ๕ ปี จะเริ่มดำเนินการให้มีสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารในส่วนภูมิภาค แต่พอถึงเวลานั้นมีการเปลี่ยนรัฐบาลแล้ว รัฐบาลชุดใหม่ไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องนี้ ซึ่งทำให้ไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์และงบประมาณที่จะสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมในระดับภูมิภาคเพื่อให้การดำเนินนโยบายหรือการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ไม่ไปสู่ภูมิภาคด้วย

๒. ด้านโครงสร้าง ซึ่งนายกรัฐมนตรีหยิบยกขึ้นมาว่าในเชิงโครงสร้างมีปัญหาหรือไม่ กฎหมายต่าง ๆ ซึ่งในยุคแรกเมื่อใช้กฎหมายครั้งแรก สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ เกิดคดีโรงเรียนสาธิตเกษตรขึ้น ถือว่าประสบความสำเร็จ เพราะเมื่อเกิดคดีสาธิตเกษตรกลายเป็นบทเรียน มีการรายงานไปทั่วโลก และมีการฟ้องร้องดำเนินคดีในศาล แต่ว่าหลังจากนั้นจะไม่มีการดำเนินการอีก เมื่อเกิดการเรียกเก็บเงินหรือเมื่อเกิดการฝากเด็กเข้าเรียนอีก ทั้ง ๆ ที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้ประกาศระเบียบห้ามมิให้มีการรับฝากเด็ก แต่ก็ยังปรากฏว่ามีการรับฝากเด็กในโรงเรียนสาธิตเกษตรอีก แต่ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้ไปร้องเรียน การดำเนินการในเชิงโครงสร้าง เมื่อประชาชนมีปัญหาก็ต้องฟ้องศาล ปัจจุบันมีเพียงผู้มาฟ้องคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่าเปิดเผยมากเกินไปคือการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ยังค้างการพิจารณาเรื่องนี้ เพราะในเรื่องนี้มีมติคณะรัฐมนตรี ถือว่าผิดวินัยร้ายแรงและมีผู้ไปตรวจสอบแต่ดูว่ายังไม่เห็นผล

๓. ด้านกลไก การที่สร้างกลไกต่าง ๆ ขึ้นมารองรับเพียงพอแล้วหรือไม่ ซึ่งในประเด็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สามารถที่จะตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำเอกสารมาประกอบการพิจารณาได้ หรือสามารถที่จะเดินทางเข้าไปดูเอกสารได้ ถ้าพิจารณาจากงบประมาณจะเห็นว่า ปีแรกและปีที่สองได้งบประมาณมาก หลังจากนั้นก็ลดลง และตัวอย่างที่เห็นชัดคือการแสดงความคิดเห็นในเรื่องดัชนีความโปร่งใส เฉพาะดัชนีความโปร่งใสมีงบประมาณ ๒๐ ล้านบาท และ ๒๖ ล้านบาท รวมแล้ว ๔๖ ล้านบาท มากกว่างบประมาณของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความตั้งใจที่จะทำงาน แต่ไม่มีงบประมาณรองรับ เพราะสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีก็ถูกจำกัดโดยโครงสร้างของงบประมาณซึ่งถ้าจะเพิ่มหรือลดก็ลำบาก นอกจากประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณซึ่งจะออกมาในรูปของงบประมาณพิเศษ

นายเอียรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในช่วงแรกที่ใช้ประกาศใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ความสนใจของภาคประชาสังคมสูงมาก กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการถ้าคาดหวังว่าจะทำหน้าที่ตามที่หวังไว้ เช่น เรื่องของกระบวนการตรวจสอบหรือการใช้อำนาจรัฐโดยภาคประชาสังคม กลายเป็นว่าในปัจจุบันภาคประชาสังคมไม่สนใจ ภาคสื่อมวลชนก็มีแต่นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ที่ใช้สิทธิ คนอื่นก็ใช้สิทธิกันน้อยมาก เคยไปสัมมนาที่สมาคมผู้สื่อข่าวแห่งประเทศไทยและสมาคมสภาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยที่มีสมาชิกในแต่ละภูมิภาค ปรากฏว่าสื่อมวลชนที่เป็นนักหนังสือพิมพ์รู้จักกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการน้อยและไม่สนใจที่จะใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เพราะสามารถใช้ช่องทางลัดเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายกว่า เพราะฉะนั้นถ้าจะปรับบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะต้องเน้นทางภาคราชการไปกระตุ้นให้ข้าราชการต้องมีทัศนคติในเรื่องของการเปิดเผยมากกว่าที่จะไปคาดหวังให้ประชาชนมาใช้สิทธิ ตัวอย่างที่น่าจะนำมาศึกษา เช่น กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องของการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เรื่องของ

การประเมินท้องถิ่น มีข้อหนึ่งในการประเมินท้องถิ่นคือเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนพึงจะรู้ ทำได้ดีกว่ามาตรา ๙ ที่ทำไป เพราะจะเปิดเผยงบประมาณรายรับรายจ่ายของท้องถิ่น รายงานการประชุมสภาของผู้บริหาร เรื่องร้องเรียนของท้องถิ่นที่เข้ามาเป็นร้องเรียนเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้าง เพราะข้อมูลอื่นท้องถิ่นเปิดเผยเป็นปกติไปแล้ว หลักการนี้จำเป็นต้องมาศึกษา ในแง่บทบาทในเชิงรุก ไม่ได้ไปรุกให้กับประชาชนใช้สิทธิให้มากขึ้น แต่ต้องรุกในเชิงของภาคราชการให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารของราชการให้มากขึ้น และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่คิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์กับประชาชนให้มากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๙ ว่าจะดำเนินการอย่างไร

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ปัญหาที่สำคัญ มี ๓ ประการ คือ

๑. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายกับบุคลากรที่เพิกเฉยไม่ปฏิบัติ ควรจะออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีกำชับอีกครั้งหนึ่ง

๒. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารให้มากขึ้น ในระดับท้องถิ่นดีขึ้น เหลือแต่ระดับราชการส่วนกลางที่มีอำนาจไปถึงราชการส่วนภูมิภาคยังแก้ไม่ได้

๓. ปัญหากฎหมายที่มีข้อบกพร่องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ หรือไม่ สอดคล้องกับสังคมและเทคโนโลยีหรือไม่

ซึ่งสามประเด็นหลักเป็นประเด็นที่ควรมีการพิจารณา โดยให้ความสำคัญกับประเด็นแรกมากที่สุด

นายนิพนธ์ ะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่ามีสองประเด็นที่จะตอบโจทย์ของคณะรัฐมนตรี คือ

๑. ความไม่รู้ ความไม่เข้าใจ ความไม่เข้าถึงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นเรื่องที่สามารถดำเนินการได้ทันทีและง่ายถ้ามีงบประมาณเพียงพอในการที่จะจัดการให้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการเข้าไปถึงหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐก็ไม่ได้มุ่งไปยังหน่วยงานใหญ่ในราชการส่วนกลาง เพราะเข้าใจว่าราชการส่วนกลางมีความเข้าใจในกฎหมายฉบับนี้ดีอยู่แล้ว มุ่งเน้นไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าดูภาพใหญ่ของหน่วยงานของรัฐแล้วมีแต่หน่วยงานเล็ก ๆ เท่านั้นที่ยังเข้าไม่ถึงและไม่เข้าใจในมาตรา ๙

๒. การดำเนินการเพื่อแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ อาจจะตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งมาพิจารณาว่ากฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมีความสอดคล้องกับสภาพสังคมหรือไม่ กฎหมายออกมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ มีการใช้บังคับให้เต็มที่ หรือไม่ ถ้าดำเนินการจัดระบบให้ดี ๑๓ ปีที่ผ่านมาจะทำอะไรได้มากในการเผยแพร่กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ประเด็นใหญ่คือกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการต้องการให้ประชาชนรับรู้ว่าราราชการมีข้อมูลข่าวสารใดบ้าง มีการใช้อย่างไร มีหลักเกณฑ์อะไรบ้าง การเผยแพร่กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

ควรจะทำจริงจัง เป็นรูปธรรม ส่วนการแก้ไขกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการควรพิจารณา วิเคราะห์ว่า จำเป็นจะต้องแก้ไขหรือไม่ เพราะอะไร

นายเอียรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการค่อนข้างจำกัด เช่น รายงานประจำปี ซึ่งต้องจัดทำทุกปี การจัดหมวดหมู่ของงบประมาณจัดไปอยู่ในหมวดประชาสัมพันธ์ ซึ่งจริง ๆ แล้วสิ่งที่จะต้องทำทุกปีไม่ควรจะเป็นเรื่องของประชาสัมพันธ์ และการไปอยู่ในหมวดประชาสัมพันธ์แล้วงบประมาณประชาสัมพันธ์ได้น้อยลง อาจจะไม่ใช่เป็นข้อจำกัดเรื่องการอยู่กับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งอาจมีทั้งข้อดีและข้อเสีย แต่การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่จะเอาเข้าหมวดหมู่งบประมาณยังมีปัญหาเหมือนกัน

นายครรชิต มาลัยวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า การพิจารณาเรื่องข้อมูลข่าวสารต้องพิจารณาให้รอบด้าน ยืนยันว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการรวมถึงสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องพิจารณาเรื่องนี้ เช่น เอกสารหาย ถ้ามองไปถึงอนาคตเอกสารจะเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์หมด แต่ยังไม่ได้เตรียมการที่จะทำให้ระบบต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างจริงจัง ถ้าหากมีระบบกลไกสำหรับการกำหนดรหัสเอกสารที่ชัดเจน ใครจะทำเอกสารอะไรเข้าสู่ระบบ เอกสารต่าง ๆ ก็อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจะสามารถคุมได้ ไม่ให้หายไป ถ้าจะดูก็สามารถเรียกดูได้เพราะว่าระบบสื่อสารดีขึ้นและหน่วยงานต่าง ๆ เริ่มมีคอมพิวเตอร์แล้ว แต่ต้องจัดระบบขึ้นมา ต้องไปดึงหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ดูแลเรื่องระบบเอกสารไปถึงกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) มาร่วมกัน ต้องวางระบบเอกสารกันใหม่ เพราะปัจจุบันเอกสารหายไป เอกสารประวัติศาสตร์ก็จะหายไปในอนาคต ถ้าวางระบบให้ดีจะทำให้เอกสารครบถ้วน

ส่วนที่สอง คือ ปัญหาเรื่องท้องถิ่น ปัญหาเรื่องของหน่วยงานต่าง ๆ ควรจะศึกษาว่าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานแต่ละด้านมีอะไรบ้าง เช่น เรื่องการแพทย์ เอกสารส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของข้อมูลส่วนบุคคล บางส่วนก็เป็นข้อมูลการรักษาพยาบาล เป็นส่วนของข้อมูลยาต่าง ๆ มีอะไรบ้างที่จะต้องเปิดเผยได้และเปิดเผยไม่ได้ และกลไกที่โรงพยาบาลจะต้องจัดเก็บให้เปิดเผยได้คืออย่างไร เช่น เจ้าของข้อมูลตายไปแล้ว แต่ญาติต้องการข้อมูลจะทำอย่างไร เพราะฉะนั้นข้อมูลเหล่านี้จะต้องคิดในเชิงรุกมากขึ้น ถ้าหากมองไปถึงระบบอิเล็กทรอนิกส์แล้วก็สามารถกำหนดเป็นกฎหมายได้ว่าสิ่งเหล่านี้จะต้องนำเก็บอย่างไร คือเปลี่ยนจากวิธีการทำด้วยมือเป็นการลงระบบในคอมพิวเตอร์ เมื่อเป็นระบบคอมพิวเตอร์แล้วทุกคนต้องทำ เอกสารจะปรากฏอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ ต้องคิดในเชิงรุกสำหรับอนาคตมากขึ้น

นายเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เพื่อให้เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีอยู่สองส่วน คือส่วนของการรับรู้ กับส่วนของการเปิดเผย จากการประชุมร่วมกับสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่พร้อมที่จะเผยแพร่ แต่การเผยแพร่ต้องให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจัดทำเอกสารให้ การรับรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้กว้างขวางพอสมควร แต่การนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้สังคมได้รับรู้มากขึ้นกว่านี้ทำได้อย่างไร ในส่วนของสื่อสิ่งพิมพ์สามารถเข้าถึงได้ง่าย สื่อที่ควรเปิดเผยมากกว่านี้เช่นสื่อวิทยุเริ่มมีการพูดถึงบ้าง ต่อไปถ้าสื่อโทรทัศน์ วิทยุ เปิดเผยมากกว่านี้ก็จะทำให้การรับรู้

ข้อมูลข่าวสารกว้างออกไป แนวทางที่นายกรัฐมนตรีได้ปรารถนาขึ้นมาน้อย นายกรัฐมนตรีรู้ว่ามึงงานนี้อยู่กับสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐบาลจะต้องดูแลตรงนี้ด้วย

นายเอียร์ชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนหนึ่ง เป็นเรื่องระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่ได้มีอำนาจเกี่ยวข้องในส่วนนั้น แต่ในอดีตมีการจัดแบ่งข้อมูลข่าวสารเป็นหมวดหมู่ตามตัวอักษร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ เรื่องนี้หายไป ปัจจุบันการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลข่าวสารเป็นไปตามคำแนะนำของสำนักงบประมาณ แต่ปัจจุบันกลายเป็นเรื่องของระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในเรื่องการทำรหัสประจำตัวเอกสารจะทำได้ง่ายขึ้น ปัญหาในตอนนี้คือไม่รู้ว่ามีหน่วยงานไหนเป็นเจ้าภาพในการเข้าไปจัดการเรื่องการวางระบบงานข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้

นายกิตติศักดิ์ ปกรติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ปัญหาเรื่องการบังคับใช้กฎหมายเป็นปัญหาใหญ่ และไม่ใช่เฉพาะกฎหมายนี้แต่รวมทั้งกฎหมายอื่น ๆ ด้วย รวมทั้งปัญหาการจัดการศึกษากฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ มีการพยายามแก้ไขปัญหามาแล้วแต่อาจจะจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมาย ในด้านของวิธีการแก้ไขปัญหามีการกำหนดในหลายประเทศ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี ๑๙๙๕ คือการกำหนดให้มีมาตรฐานด้านข้อมูลข่าวสาร ซึ่งต้องมีการรับรองของประเทศไทยกำหนดโดยกฎหมายให้มีมาตรฐานด้านเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร แต่ไม่ต้องมีการรับรองการรับรองต้องเสียเงิน คือสำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดให้เป็นดัชนีว่าทุก ๆ ๒ ปี หรือทุก ๆ ๓ ปี ต้องได้รับการรับรอง ถ้าไม่ได้รับการรับรองก็จะถูกลดโทษ การรับรองจะทำให้เกิดวิชาชีพหนึ่งเช่นเดียวกับวิชาชีพตรวจบัญชี ทุกวันนี้จะมีวิชาชีพผู้ตรวจบัญชีจะต้องไปรับรองของบริษัทเอกชน การรับรองระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เนื่องจากในเวลาข้างหน้าในปี ๑๙๙๕ เห็นว่าจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ต้องจัดระบบทำให้เกิดอาชีพใหม่และเกิดวิชาการใหม่ ทำให้ผู้ที่ทำหน้าที่สารบรรณปรับตัวมาเป็นผู้ตรวจการข้อมูลข่าวสารประจำหน่วยงานของตน ทำให้เกิดวิชาชีพเรียกว่าเป็นการสนับสนุนเชิงความต้องการ ซึ่งต้องแก้กฎหมาย และกำหนดว่าทุก ๆ ๒ ปี หรือ ๓ ปี ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งคณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณาให้ชัดเจนว่า มีมาตรฐานอะไรบ้างที่ต้องทำให้ได้ เช่น ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลต้องไม่ถูกเปิดเผยจากบุคคลภายนอก การส่งมอบบุญแก่รหัสเกี่ยวกับระบบข้อมูลข่าวสารจะต้องมีการกระทำกันอย่างเป็นความลับและชัดเจน ทุกวันนี้มีหน่วยงานหลายหน่วยงาน เนื่องจากเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลหรือเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ปฏิบัติไม่เหมาะสมก็ไล่ออก ไม่ได้เปลี่ยนบุญแก่และรหัสต่าง ๆ จึงทำให้สามารถใช้รหัสเดิมมาล้างข้อมูลทั้งหมดของหน่วยงาน และหน่วยงานก็ต้องทำใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่เป็นองค์การมหาชนอิสระ

นอกจากนี้ ในต่างประเทศกำหนดว่า มีผู้ตรวจการภายนอก และได้รับเงินค่าจ้าง ซึ่งหน่วยงานต้องตั้งงบประมาณรับรอง อีกด้านหนึ่งจะกำหนดว่าทุกหน่วยงานต้องมีเรขของหน่วยงานทำหน้าที่ตรวจสอบ เป็นเรื่องที่ได้พยายามดำเนินการมาตั้งแต่ต้น คือระดับรองหัวหน้าหน่วยงาน และรองหัวหน้าหน่วยงานสามารถรายงานถึงผู้บัญชาการสูงสุดได้ แต่จะถูกละเลยตรวจสอบทุก ๆ ๒ ปี หากไม่มี

การรับรองขึ้นมา จรจะมีความผิดทันที อันนี้ก็เป็นระบบที่บังคับ อีกด้านหนึ่งในต่างประเทศที่นิยมทำกันมาก ประเทศอังกฤษเป็นผู้นำในเรื่องนี้ คือ ให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำการตรวจสอบ คือ หน่วยงาน องค์กรเอกชน จะเน้นที่หน่วยงาน ถ้าฟ้องคดีแล้วหากว่าชนะว่ารัฐไม่เปิดเผยจริง ไม่ได้มาตรฐานจริง ต้องเปิดเผย หน่วยงานรัฐจะอนุมัติเพื่อตั้งงบประมาณไว้อนุมัติค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้เสียหายและหน่วยงาน ผู้เสียหาย และหน่วยงานปัจจุบันถ้าแพ้คดีจะไม่ได้อะไร แต่ถ้าชนะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมคดี ค่าใช้จ่าย ในการหาข้อมูลข่าวสารเพื่อจะมาสืบคดีและต้องเสียเวลาก็จะได้เงินทดแทนไป ประเทศอังกฤษใช้วิธีจ่ายเงิน ตั้งงบประมาณและกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกหน่วยงานหรือสำนักงานหน่วยงาน ที่ได้มาตรฐาน สำหรับทำหน้าที่เป็นผู้ฟ้องร้องในคดีข้อมูลข่าวสารหรือปกป้องคุ้มครองสิทธิของประชาชน เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แล้วประกาศว่าได้มาตรฐาน เป็นการเตือนระบบ ราชการอีกครั้ง ส่วนของเยอรมันเป็นอีกแบบหนึ่ง มีผลกระทบถึงขนาดต้องไปปรับกระบวนการยุติธรรม ทั้งหมด คือกำหนดไว้ว่าศาลต้องจ่ายถ้าหากว่าเป็นผู้ที่มีรายได้ไม่ถึงตามที่กำหนด หรือถ้ามีรายได้ถึงขั้น ที่กำหนดแต่ไม่ถึงขั้นรวยมากก็แค่ผ่อนชำระ แต่ผ่อนชำระมีหลักประกันว่าค่าใช้จ่ายมาก อย่างไรก็ตาม จะผ่อนชำระรัฐไม่เกิน ๔ ปี แต่รัฐต้องมีมาตรฐานที่จะจ่ายให้กับหน่วยงานที่ว่าคดี ถ้าเป็นเรื่องคดี ปกครอง คดีที่เป็นประโยชน์สาธารณะหรือคดีที่ประชาชนได้รับความเสียหายอย่างยิ่ง ศาลเป็นผู้จ่าย เท่ากับว่าไปเพิ่มด้านความต้องการที่ประชาชนอยากรู้ข้อมูล ถ้ามีปัญหาในเรื่องไม่มีความรู้ไม่มีเงินจะมี คนมาทำให้ โดยรัฐออกค่าใช้จ่ายทางอ้อม ถ้าทำเช่นนี้จะกระทบต่องบประมาณ แต่งบประมาณไม่มาอยู่ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอีกต่อไป แต่เป็นงบประมาณซึ่งจะจ่ายออกสู่ประชาชน จะไปเพิ่มการจ้างงาน เพิ่มมาตรฐาน แต่ก็ถือว่าการพัฒนา เรื่องการตรวจการข้อมูลจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของประเทศ เพราะโลกทั้งโลกจะก้าวไป ในด้านข้อมูลที่เป็นข้อมูลซับซ้อนมากขึ้น จึงต้องมีวิชาชีพเหล่านี้เพื่อยกระดับตลอดเวลา ซึ่งถ้าจะทำต้อง แก่ไขกฎหมาย

นายชูชัย ศุภวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า

๑. ควรตั้งคณะกรรมการที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอมา ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยให้นายครุฑิต มาลัยวงศ์ เป็นประธานอนุกรรมการ องค์กรประกอบมีปลัดกระทรวงบางกระทรวงที่ดูแลเรื่องนี้ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสื่อมวลชน นักวิชาการภาคประชาสังคม โดยฝ่ายเลขานุการฯ นอกจากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการแล้ว น่าจะมีนักวิชาการที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้มาช่วย

๒. อาจพิจารณาหลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ควรจะเสนอวิธีการใหม่ว่าหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลส่วนใหญ่ต้องเปิดเผยข้อมูล อะไรที่หน่วยงานเห็นว่าจะต้องปกปิด ต้องให้ส่งเรื่องมาที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้ความเห็นว่าจะต้องเปิดเผยหรือไม่ โดยหลักการต้องปรับกันใหม่คือต้องเปิดเผยทั้งหมดและอะไรที่จะต้อง ปกปิดให้เสนอเรื่องมา และพิจารณาว่าจะยอมให้ปกปิดหรือไม่ ถ้าเป็นอย่างนี้อาจจะเปลี่ยนแนวคิดคือ บังคับให้เปิดเผย

๓. โครงสร้างองค์กร เห็นว่า นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี รวมทั้งตำแหน่งข้าราชการประจำ หรือตำแหน่งขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ คงมีความจำเป็นอยู่นอกเหนือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ฝ่ายเลขานุการที่จะช่วยคณะกรรมการชุดนี้ควรมีความเป็นอิสระและคล่องตัว

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า จะต้องประชุมกันอีกครั้งหนึ่งเพื่อพิจารณาเรื่องนี้ และเชิญองค์กรอิสระมาด้วยหรือไม่ หรือตั้งอนุกรรมการขึ้นมาพิจารณาในการที่จะปรับทั้งในเรื่องยุทธศาสตร์ โครงสร้าง กลไก เนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง จะใช้วิธีไหนอย่างไร

นายนิพนธ์ ฮอร์ม (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า เป็นเรื่องที่เร่งด่วนที่จะต้องกลับไปรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบ ควรตั้งอนุกรรมการขึ้นมาพิจารณา และกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน และเชิญองค์กรอิสระเข้าเป็นองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการ

นายธีรภัทร สันติเมทนีดล (ผู้แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ข้อสังเกตว่า อาจไม่ต้องประชุมก็ได้ แต่ให้ฝ่ายเลขานุการฯ เป็นผู้รวบรวมความเห็นจากทุกกระทรวงให้แสดงความเห็นเข้ามา ถ้าเป็นเอกสารอาจมีความชัดเจน โดยเฉพาะด้านความมั่นคงหลายหน่วยงานอาจต้องปกปิด ถ้าปกปิด ต้องมาขอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะยุ่งยาก เพราะบางเรื่องต้องการความรวดเร็ว

พลตรี เฉลิมพล เต็งศิริ (ผู้แทนปลัดกระทรวงกลาโหม) ให้ข้อสังเกตว่า ในแต่ละปีการรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะมีผลเหมือนกับหน่วยราชการถูกตรวจสอบ และประเมินทุกปี ควรกำหนดเป้าหมายในแต่ละปีว่าทำอะไร และรายงานผล นายกรัฐมนตรีได้เห็นรายละเอียดที่ได้รายงานไปหรือไม่ว่าผลจากการบังคับใช้กฎหมายมีปัญหากว้าง ๆ อะไรบ้าง อาจไม่จำเป็นต้องตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาวิเคราะห์ก็ได้ เพราะปัญหาก็ชัดเจนอยู่แล้ว แต่ถ้าจำเป็นต้องเปิดกว้างให้องค์กรอิสระเข้ามามำเสนอ ฝ่ายเลขานุการฯ ควรนำไปสรุปและนำเสนอ

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ควรจะมีองค์กรอิสระและรวมความเห็นจากผู้แทนหน่วยงานราชการต่าง ๆ ให้ทันสมัยที่สุด

มติ ที่ประชุมมีมติดังนี้

๑. ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาทบทวนปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมอบหมายนายครุฑิต มาลัยวงศ์ เป็นประธาน ส่วนองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการนั้น ให้ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณานำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเสนอประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาแต่งตั้งต่อไป โดยคณะอนุกรรมการดังกล่าวควรดำเนินการเป็นการเร่งด่วนให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน เพื่อเสนอ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีในลำดับต่อไป

๒. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ มีหนังสือถึงทุกกระทรวงและหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ เพื่อขอความร่วมมือให้ทุกหน่วยงานสรุปปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของ

คณะกรรมการเพื่อพิจารณาทบทวนปัญหาอุปสรรคและแนวทางปรับปรุงการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ สรุปแผนงาน/โครงการที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

เลขาธิการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้นำเสนอแผนงานโครงการที่จะดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบในการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยมีมติว่า ในการนำเสนอจัดตั้งงบประมาณในแต่ละปี ควรจะมีการนำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาก่อนเพื่อความเหมาะสม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้จัดทำคำของบประมาณเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในการจัดทำงบประมาณขอเสนอหมวดงบการดำเนินงานและหมวดงบรายจ่ายอื่น ซึ่งในหมวดงบดำเนินงานก็จะไม่นำเรื่องเบี้ยประชุมเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะเรื่องเบี้ยประชุมเป็นงบประมาณที่ต้องจ่ายเป็นประจำอยู่แล้ว ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาในเรื่องของงบประมาณที่ไม่พอก็ตามหมวดงบดำเนินงาน มีโครงการที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะดำเนินการอยู่หลายโครงการ เช่น

๑. การประชุมสัมมนาทางวิชาการประจำปี เช่น การประชุม สัมมนาทางวิชาการ ๑๔ ปี พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ซึ่งจะพยายามจัดทุกปี เพื่อกระตุ้นความสนใจของทั้งภาครัฐและเอกชน การประชุมร่วระหว่างคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเดิมเคยทำเป็นประจำ แต่ในช่วงหลัง ไม่สามารถดำเนินการได้เพราะไม่มีงบประมาณเพียงพอ เคยเสนอของบประมาณแต่ถูกตัดจากสำนักงบประมาณ

๒. โครงการสัมมนา ร่วระหว่างคณะกรรมการต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๓. โครงการส่งเสริมและรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการและรู้จักใช้สิทธิให้มากขึ้น

๔. โครงการตรวจติดตามประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นการดำเนินการต่อเนื่อง

๕. โครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นโครงการต่อเนื่อง แต่จะเน้นในเรื่องการสร้างหน่วยงานต้นแบบ หนึ่งจังหวัด หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ โดยพยายามสร้างให้ครบทุกจังหวัด แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ อาจจะทำได้ไม่ครบ แต่จะพยายามทำให้เสร็จภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

๖. โครงการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องการบริการในการตอบสนองต่อสิทธิรับรู้ของประชาชนให้มากที่สุดในเรื่องกระบวนการเยียวยา รักษาสิทธิให้ประชาชนทั้งในเรื่องร้องเรียนและเรื่องอุทธรณ์พยายามที่จะพัฒนา ซึ่งจะเป็นการศึกษาหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจกับหน่วยงานส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ในกรณีที่ถูกร้องเรียนบ่อยครั้ง ว่าจะทำอย่างไรที่จะทำให้เรื่องร้องเรียนลดลง

สำหรับหมวดงบประมาณรายจ่ายอื่น ๆ จะเป็นเรื่องของการของบประมาณเพื่อการศึกษาวิจัย ซึ่งจะพิจารณาว่ามีเรื่องอะไรบ้างที่เป็นเรื่องการวิจัยมาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เสนอไปทั้งหมด ๖ โครงการ ทั้งหมดนี้เป็นงบประมาณ ๒๘,๙๐๐,๐๐๐ บาท จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ปกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในการจัดทำงบประมาณควรจะมีการเสนอว่าเป้าหมายคืออะไร เพื่อจะประเมินผลได้ การที่จะบรรลุเป้าหมายจะต้องดูลำดับความสำคัญของงาน เข้าใจว่าของงบประมาณไป ๒๘ ล้าน น่าจะไต่งบประมาณประมาณ ๑๘ - ๑๙ ล้านบาท อย่างเช่นที่เคยได้มา แล้วจะใช้อะไรเป็นหลัก อะไรสำคัญที่สุดหรือถ้าต้องการงบประมาณมากกว่านั้นจะมีประเด็นอะไรที่น่าจะทำได้ ฝ่ายเลขานุการฯ ช่วยให้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติม

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่า งบประมาณที่ขอไปในส่วนของงบรายจ่ายอื่นไม่ค่อยได้มีการพิจารณา ถ้าสำนักงบประมาณให้ก็จะให้ทั้งก่อน ถ้าไม่ให้ก็ตัดงบประมาณก่อนนั้นไป แต่งบประมาณที่สำคัญคืองบดำเนินงาน ถ้ารวมงบประมาณทุกอย่างทั้งเบี้ยประชุมและโครงการเผยแพร่ฯ เสนอไปปีละประมาณ ๒๐ กว่าล้านบาท แต่จะได้รับจัดสรรมาประมาณ ๗ ล้านบาท ใน ๗ ล้านบาทจะเป็นเบี้ยประชุมประมาณ ๖๐% ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร จะเหลืองบดำเนินงานในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ปีละประมาณ ๑.๕ ล้านบาท หลายครั้งที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพูดถึงเรื่องการดำเนินการในการส่งเสริมความรู้อย่างจริงจัง แต่ทำไม่ได้เพราะมีปัญหาเรื่องงบประมาณ

ประธานฯ นายธีรภัทร สันติเมทนีดล (ผู้แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เป็นคำของงบประมาณที่จะขอในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในแบบฟอร์มคำของงบประมาณต้องมีเป้าหมายอยู่แล้ว เพราะไม่อย่างนั้นสำนักงบประมาณไม่จัดสรรงบประมาณให้ เพราะฉะนั้นต้องมีความชัดเจน

นายชูชัย ศุภวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในบางประเทศที่มีพระราชบัญญัติฉบับนี้ และกลไกในการบริหารพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ถ้ามีข้อมูลแล้วเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งหมดว่าได้กี่เปอร์เซ็นต์ อาจจะไต่ตรงนั้นมาเป็นฐานในการคิดได้ เพราะว่าของงบประมาณแล้วได้ปีหนึ่งเกือบ ๒๐ ล้านบาท จะเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ประเทศโปร่งใสยกเลิกสิ่งที่ทำไปได้เชื่อว่ามียกเลิกนี้ มีพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่เครื่องมือนี้ก็จะไม่ทำงาน ต้องมีการศึกษา

ที่เป็นระบบและงบประมาณที่กลไกในต่างประเทศใช้แล้วได้ผลใช้อะไรบ้าง ซึ่งไม่มีข้อมูล และปีนี้คงไม่ทัน คงต้องจัดงบประมาณตามที่มีข้อจำกัด

ประธานฯ นายธีรภัทร สันติเมทนีดล (ผู้แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ยังมีขั้นตอนของการเจรจางบประมาณ ถ้าฝ่ายเลขานุการฯ รวบรวมข้อมูลไว้เพื่อเจรจากับเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ และชี้แจงถึงเหตุผลความจำเป็นด้วยตนเอง ก็จะเป็นประโยชน์

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ให้ความเห็นชอบแต่อยากให้งบประมาณเพิ่มขึ้นมากกว่านี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นางรณพร วุฒิสงห์ชัย (ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ) ให้ข้อสังเกตว่า การจัดทำงบประมาณของหน่วยงานภายใน ต้องอยู่ภายใต้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ฉะนั้น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้กรองขั้นหนึ่งก่อน หลังจากนั้นสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จะจัดลำดับความสำคัญส่งไปที่สำนักงบประมาณ สำนักงบประมาณไม่ได้ยึดถือลำดับความสำคัญที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือหน่วยงานอื่น ๆ ส่งไปทั้งหมด ในแต่ละปีจะมีหลักเกณฑ์ว่า เรื่องอะไรสมควรที่จะอนุมัติงบประมาณให้ เช่น เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลหรือเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อประชาชนอย่างมาก จะถูกมองว่าเป็นเรื่องสำคัญ การพิจารณางบประมาณจะมีหลักการลักษณะนี้ มองในภาพรวมของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ถ้าไปเทียบกับยุทธศาสตร์ในภาพรวมด้านอื่นๆ ความสำคัญค่อนข้างน้อย และเป็นเรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน การที่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ในเบื้องต้น ถ้าจะลงไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต้องมีเกณฑ์ว่าเป็นนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ เร่งด่วนหรือไม่ ผลงานที่ดำเนินการในปีที่ผ่านมาเป็นสิ่งที่ตัดสินด้วยว่ามีศักยภาพเพียงพอหรือไม่ ปีนี้ที่ขอมมา ๒๘ ล้านบาท จ่ายจริงเป็นอย่างไร สิ่งนี้เป็นเกณฑ์หนึ่งที่จะต้องนำมาพิจารณาว่าจะได้งบประมาณมากหรือน้อย สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะต้องมีข้อมูลนี้ส่งไปให้ด้วย ผลจ่ายจริงในปีที่แล้วมีการกักเงินหรือเบิกเหลือปีหรือไม่ ถ้าสิ่งนี้มีปรากฏแสดงให้เห็นว่ามีศักยภาพในการใช้จ่ายเงินตามเป้าหมาย ถ้าทำไม่ได้ตามเป้าหมาย กักเงินไว้มาก งบประมาณที่จะได้ในปีที่ขอจะถูกมองว่าของเก่ายังใช้ไม่หมด ของใหม่ก็จะได้น้อยลง นี่เป็นวิธีพิจารณาของสำนักงบประมาณ เรื่องปัญหาอุปสรรคของข้อมูลข่าวสาร กฎหมายไม่ได้เป็นอุปสรรค แต่องค์ประกอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใหญ่โตเกินไป โดยเฉพาะสำนักงบประมาณไม่น่าจะมีบทบาทอยู่ในองค์ประกอบชุดนี้ เพราะสำนักงบประมาณส่วนใหญ่จะถูกบรรจุอยู่เป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการหลายคณะ เพราะเป็นหน่วยงานเกี่ยวกับการเงิน อาจจะเป็นที่คาดหวังว่าถ้าได้เป็นกรรมการแล้วคงจะใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น ซึ่งไม่ได้เป็นอย่างนั้น

นางจุรี วิจิตรวาทการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ตั้งข้อสังเกตว่า เมื่องบประมาณอยู่ภายใต้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีงบประมาณมากที่เกี่ยวกับงานหลายอย่าง เช่น เรื่องของชุมชนเข้มแข็ง ใช้งบประมาณไม่หมด การพิจารณาของสำนักงบประมาณจะมองว่าสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีใช้งบประมาณไม่หมด เพราะฉะนั้นไม่ให้เพิ่ม หรือว่าจะดูโครงการย่อยของแต่ละโครงการของหน่วยงาน เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้อมูล

ข่าวสารของราชการเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะพิจารณาตามนั้นหรือไม่ หรือว่าจะพิจารณาทั้งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ถ้าพิจารณาทั้งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หน่วยงานไหนอยู่ภายใต้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีก็อาจจะลำบากเพราะบางโครงการ ที่ดำเนินการไม่ได้ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ทำให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาว่าการใช้งบประมาณไม่มีประสิทธิภาพ

นางรวมพร วุฒิสงห์ชัย (ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ) ชี้แจงว่า การอนุมัติงบประมาณจะอนุมัติไปเป็นโครงการ ๆ หากโครงการใช้งบประมาณไม่หมดจะขอคืนเงิน การคืนเงินเป็นหน้าที่ของกรมบัญชีกลาง จะดูเหตุผลความจำเป็น พอคืนเงินมาแล้วภาพรวมก็จะมีปรากฏ อยู่ว่าสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกันเงินไว้ทั้งสิ้นเป็นจำนวนเท่าใด แล้วแตกรายละเอียดว่า ในจำนวนวงเงินทั้งสิ้นนั้นเป็นการกันเงินของโครงการอะไรบ้าง การที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ใช้จ่ายงบประมาณแล้วต้องมีการกันเงิน เมื่อกันเงินไว้แล้ว กันแบบไม่มีสัญญา คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ ให้มีการขอเปลี่ยนแปลงรายการที่กันนั้นได้โดยตกลงกับสำนักงานงบประมาณ ภายใต้สำนักงานปลัดสำนัก นายกรัฐมนตรีมีรายการอะไรบ้างที่ยังไม่ได้มีการทำสัญญา ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะนำมาโอนเปลี่ยนแปลง เพื่อนำมาใช้ในกิจการของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้

ประธานฯ นายธีรภัทร สันติเมทนีดล (ผู้แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ข้อสังเกตว่า เป็นปัญหาของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งรับผิดชอบตั้งบให้รัฐบาล งบของ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๓๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท กันเงินแล้วเอาไปใช้ที่อื่นไม่ได้ ตั้งไว้เพื่อให้ หน่วยงานอื่นใช้ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ต้องแก้ไข ต้องชี้แจงกับผู้บริหารของสำนักงานงบประมาณให้เข้าใจเรื่องนี้

มติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการแผนงาน/โครงการที่สำนักงาน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ทั้งนี้ การชี้แจงกับ สำนักงานงบประมานนั้น มอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีประสานงานกับสำนักงานงบประมาณ เพื่อให้ผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นในการ ดำเนินการแผนงาน/โครงการในภาพรวมกับผู้แทนสำนักงานงบประมาณโดยตรง เพื่อให้สำนักงานงบประมาณ ได้รับข้อมูลที่ชัดเจนประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการเพิ่มมากขึ้น

๔.๒ กรอบแนวทางในการจัดหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในภาพรวม และกรอบแนวทาง การดำเนินการโครงการพัฒนาความร่วมมือเพื่อจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรมด้านสิทธิรับรู้ ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เห็นชอบให้นำเสนอรายงานผลการดำเนินการประจำปี ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต่อคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อเดือน

เมษายน ๒๕๕๓ ว่า ในส่วนข้อเสนอเชิงนโยบายให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา ทบทวนอีกครั้งและนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป การพิจารณาทบทวนข้อเสนอทางนโยบายนั้น มีอยู่สองเรื่องที่สำคัญงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องดำเนินการ คือเรื่องหลักสูตร การฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีการหารือร่วมกับสำนักงาน ก.พ. เรียบร้อยแล้ว และได้ทำความเข้าใจร่วมกันว่าสำนักงาน ก.พ. จะเป็น ผู้พิจารณาเรื่องการจัดหลักสูตร ให้การสนับสนุนวิทยากรในส่วนที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมในเรื่องเทคนิค การเป็นวิทยากร ในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมของสำนักงาน ก.พ. ถ้าต้องการความช่วยเหลือด้านวิชาการ หรือวิทยากร สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะให้การสนับสนุน สำหรับเรื่องการจัดตั้งสถาบันเพื่อการอบรมความรู้เกี่ยวกับสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น จะเป็นการดำเนินการในลักษณะของการร่วมมือกับหน่วยงาน เช่น สำนักงาน ก.พ. โดยจะพิจารณาเรื่อง กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการบรรจุไว้ในหลักสูตรอบรมต่าง ๆ ที่สำนักงาน ก.พ. ดำเนินการอยู่ และให้สำนักงาน ก.พ. เป็นที่ปรึกษาให้ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต้องการความช่วยเหลือ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเทคนิคการเป็นวิทยากรที่สามารถดำเนินการเป็น วิทยากรตัวคุณเพื่อจะได้เผยแพร่ความรู้ออกไปให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ต้องเสนอให้หน่วยงานรัฐ ทุกแห่งให้ความร่วมมือ โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดทุกคนต้องเข้าอบรม ให้ทุกกระทรวง กรม จังหวัด และส่วนท้องถิ่นจัดหลักสูตรเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ สอดแทรกไว้ในหลักสูตรของแต่ละหน่วยงานที่มีอยู่แล้วอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ในสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและข้อมูลส่วนบุคคลให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายในสังคมได้อย่างยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเห็นควรจัดทำโครงการพัฒนาความร่วมมือเพื่อจัดตั้ง สถาบันฝึกอบรมขึ้นเป็นโครงการต่อเนื่องระยะ ๓ ปี จึงเสนอที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการเพื่อพิจารณาในสองเรื่อง คือเห็นชอบกรอบแนวทางในการจัดหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในภาพรวม และเห็นชอบกรอบแนวทาง การดำเนินการโครงการพัฒนาความร่วมมือเพื่อจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรมด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ปัญหา เรื่องหลักสูตรหรือปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีอยู่จริง ประเด็นที่พูดกันมากคือประเด็นเรื่องประสิทธิภาพ ที่ผ่านมามีเรื่องใหญ่อีกหนึ่งเรื่องหนึ่งตั้งแต่สมัยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (ในขณะนั้น) มีปัญหาความมั่นคง คือปัญหาเกี่ยวกับการเปิดเผย

ข้อมูลและการคุ้มครองข้อมูลที่เป็นระบบและกระทบต่อความมั่นคงของชาติระยะยาว ในส่วนของหลักสูตร ได้มีการพิจารณาไว้ในด้านใดบ้าง

ผู้ช่วยเลขานุการฯ (นายนคร เสรีรักษ์) ชี้แจงว่า กรอบที่นำมาเสนอ ในการประชุมครั้งนี้ได้ทำเป็นตัวอย่างกรอบแนวทางการดำเนินการโดยแบ่งออกเป็น ๒ เรื่อง คือเรื่องสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และลงรายละเอียดวิธีการดำเนินการไว้ว่าจะจัดหลักสูตรเป็นหลักสูตรสำหรับผู้บริหาร หลักสูตรสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทั่วไปในองค์กร และหลักสูตรสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในเรื่องของการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยตรง สำหรับกลุ่มเป้าหมายแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งคือกลุ่มผู้รับการฝึกอบรม ซึ่งจะเป็นข้าราชการในหน่วยงานของรัฐ อีกส่วนหนึ่งจะเป็นองค์กรภาคเอกชน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายใต้กฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับเรื่องของการประเมินวิชาเกี่ยวกับเรื่องความมั่นคงยังไม่เขียนไว้ในตัวอย่างที่นำเสนอในวันนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ จะรับไปเพิ่มเติมรายละเอียดให้ครอบคลุมในเรื่องข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความมั่นคงด้วย

นายนิพนธ์ อะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ประสานกับสำนักงาน ก.พ. เพื่อจัดทำหลักสูตร หลักสูตรนี้สำนักงาน ก.พ. อนุมัติแล้วหรือไม่ อย่างไร

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่า การทำหลักสูตรอบรม ได้มีการตกลงกับสำนักงาน ก.พ. เรียบร้อยแล้ว โดยสำนักงาน ก.พ. จะดำเนินการสอดแทรกไปในหลักสูตรที่สำนักงาน ก.พ. ดำเนินการอยู่แล้ว สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการและวิทยากร

นายนิพนธ์ อะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่าเป็นวิชา ไม่ใช่หลักสูตรที่จะสร้างสถาบัน เพราะจำได้ว่าการประชุมครั้งที่มีการเสนอว่าจะจัดตั้งสถาบัน ได้เสนอไปว่าการจะจัดตั้งสถาบันได้ต้องเอาหลักสูตรมาดูก่อน

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่า วันนี้นำเสนอ ๒ เรื่องคือ ๑. หลักสูตรอบรม ซึ่งเคยมีมติว่าข้าราชการระดับ ๗ จะต้องอบรมวิชาความรู้เรื่องนี้ให้สำนักงาน ก.พ. ไปดำเนินการ ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการไปแล้ว แต่อย่างไรก็ดี เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องนี้มากขึ้น ได้มีการประสานกับสำนักงาน ก.พ. อีกครั้ง ซึ่งสำนักงาน ก.พ. รับที่จะดำเนินการโดยนำไปบรรจุในหลักสูตรต่าง ๆ ให้มากขึ้น

๒. การจัดตั้งสถาบัน ได้นำเสนอว่า ในการดำเนินการจัดตั้งสถาบันจะทำอย่างไร

นายอนุสรณ์ สุขแสงทอง (ผู้แทนเลขาธิการ ก.พ.) ให้ข้อสังเกตว่าเป็นลักษณะการสอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาของหลักสูตรต่าง ๆ ที่สำนักงาน ก.พ. จัดขึ้น แต่ที่เขียนในเรื่องนี้จัดทำเป็นเรื่องโดยหลักสูตรเฉพาะอย่างนั้นหรือไม่ และที่ไปตกลงกับสำนักงาน ก.พ. สถาบัน

จัดทำถึงขนาดนั้นหรือไม่ เพราะปกติกรอบในเรื่องของการจัดทำหลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นผู้ดำเนินการ แล้วไปร่วมมือกัน สำนักงาน ก.พ. จะจัดเพื่อดำเนินการให้

นายนิพนธ์ อะกิมี่ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า
จัดหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ คำว่า “หลักสูตร”
หมายถึง ต้องเรียนกี่ยวในเรื่องข้อมูลข่าวสาร มีวิชาเรียนกี่ชั่วโมง ก็เดือน เอาวิชาข้อมูลข่าวสารไปใส่
ในหลักสูตรที่สำนักงาน ก.พ. มีอยู่แล้วในระดับ ๖ – ๘ ไม่ใช่หัวข้อการจัดหลักสูตรอบรม

นายอนุสรณ์ สุขแสงทอง (ผู้แทนเลขาธิการ ก.พ.) ให้ข้อสังเกตว่า กรอบ
แนวทางในการจัดหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐
เป็นการเฉพาะของพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ที่พูดกันหมายถึงเป็นวิชาหนึ่งที่ไปสอดแทรกอยู่ในหลักสูตร
ต่าง ๆ ที่สำนักงาน ก.พ. ดำเนินการอยู่ เช่น หลักสูตรนิติกร หลักสูตร นปส. แต่ถ้าดำเนินการเป็นเรื่อง
เป็นราวโดยเฉพาะยังไม่มีดำเนินการ

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่า แนวทางของสำนักงาน
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คือจะทำอย่างไรเพื่อนำพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ
ราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไปบรรจุอยู่ในหลักสูตรของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ทำได้ด้วยการไป
บรรจุไว้ในหลักสูตรที่มีอยู่แล้ว

นายนิพนธ์ อะกิมี่ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า
โครงการพัฒนาความร่วมมือเพื่อจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรมด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครอง
ข้อมูลส่วนบุคคล ไม่เข้าใจว่าคืออะไร

ผู้ช่วยเลขานุการฯ (นายนคร เสรีรักษ์) ชี้แจงว่า โครงการพัฒนาความร่วมมือ
เพื่อจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรมด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นเรื่อง
สืบเนื่องจากการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ ที่มีการนำเสนอแนวความคิดว่าด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ ของ
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีบุคลากรจำกัด มีงบประมาณจำกัด ในขณะที่มี
ขอบเขตเรื่องของการให้การสนับสนุนในเรื่องวิชาการแก่องค์กรของรัฐทุกระดับในขอบเขตทั่วประเทศ
ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอที่ประชุมว่า ขอจัดตั้งเป็นสถาบันการฝึกอบรมด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยอาจจะร่วมกับสถาบันด้านวิชาการ เช่น สถาบันพระปกเกล้า หรือ
โครงการศึกษากฎหมายเปรียบเทียบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือสถาบันสัญญา
ธรรมศักดิ์ ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ กรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้ข้อสังเกตและ
สอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดว่าหลักสูตรจะเป็นอย่างไร ขอให้นำเสนอวิธีการทำงาน ในการประชุมครั้งนี้
ฝ่ายเลขานุการฯ จึงจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมภายใต้โครงการพัฒนาความร่วมมือเพื่อจัดตั้งสถาบัน
ฝึกอบรมด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็นกรอบ
๒ หลักสูตรที่สำคัญ คือ

๑. หลักสูตรด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

๒. หลักสูตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

สำหรับรายละเอียดของหลักสูตรนั้นฝ่ายเลขานุการฯ ได้ทำตัวอย่างหลักสูตร
คือเป็นวิชาความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นำเสนอมาในเอกสาร
ประกอบการประชุมครั้งนี้ และได้ทำตัวอย่างของสาระวิชาในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องของการใช้การเรียนทาง
สื่อออนไลน์ ทำเป็นตัวอย่างสองลักษณะวิชา ซึ่งต้องมีรายละเอียดในการดำเนินการมากกว่านี้ เช่น เรื่อง
การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ต้องมีเรื่องที่ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
สุขภาพ

นายอนุสรณ์ สุขแสงทอง (ผู้แทนเลขาธิการ ก.พ.) ตั้งข้อสังเกตว่า
สถาบันที่กล่าวถึงตั้งขึ้นมาเพื่อจุดมุ่งหมายเหมือนกับสถาบันพระปกเกล้า อย่างนั้นหรือไม่ หรือว่าเป็น
ลักษณะเดียวกับที่ไปฝากไว้ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันพระปกเกล้า ถ้าฝากเอาไว้ในหลักสูตร
ที่ว่าเป็นเนื้อหาที่ให้เรียนวิชาในเรื่องข้อมูลข่าวสาร จะมีเนื้อหาอยู่หลายหัวข้อวิชา การตั้งสถาบัน
เพื่อจะอบรมเองอย่างนั้นหรือไม่ หรือว่ากำหนดหลักสูตร เนื้อหา ชั่วโมง และไปขอความร่วมมือให้สถาบัน
พระปกเกล้า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ช่วยดำเนินการให้หรือไม่

นายกิตติศักดิ์ ปกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เป็นสองเรื่อง
ไม่ใช่เรื่องเดียวกัน การดำเนินการที่เป็นไปตามรูปแบบเดิมมีการเสนอรายละเอียดเพิ่มเติม ส่วนเรื่อง
โครงการพัฒนาความร่วมมือเพื่อจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรมด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครอง
ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นอีกเรื่องหนึ่ง เรื่องแรกเคยให้ความเห็นว่า เคยเป็นผู้บรรยายในวิชาต่าง ๆ เกี่ยวกับ
กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงาน ก.พ. มีความเห็นวาระยะเวลาในการบรรยายเรื่องนี้
สามชั่วโมงยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด ถ้าหากจะใช้งานจริง ๆ ใช้ไม่ได้ มีการนำเสนอ รัฐมนตรีประจำ
สำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (ในขณะนั้น)
ได้นำเข้าเสนอคณะรัฐมนตรีว่าจะให้มีการจัดตั้งสถาบันเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการ
คุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาว่า ข้อเสนอไม่มีข้อมูลว่าจะใช้งบประมาณ
เท่าใด มีรายละเอียดอย่างไร จึงให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกลับมาพิจารณาใหม่ เรื่องที่สองคือ
การจัดตั้งสถาบันเพื่อการฝึกอบรมด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมี
ประเด็นเรื่องความมั่นคง เพราะการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร วิธีการจัดระเบียบ และระบบการจัดสรรต่าง ๆ
มีเทคนิคมาก จนกระทั่งปัจจุบันทำให้ผู้ที่อยู่นอกวงราชการบางครั้งรู้ก่อนผู้มีอำนาจหน้าที่ให้หาทางแก้ไข
ดังนั้น เรื่องที่สองต้องแยกออกมาพิจารณาเป็นอีกเรื่องหนึ่ง งบประมาณที่ขอเรื่องที่สอง ๓๐ ล้านบาท
จะทำอะไร จะจัดทำหลักสูตรหรือจะตั้งเป็นหน่วยงานของตัวเอง หรือจะตั้งเป็นงบประมาณลอยให้กับ
หน่วยงานอื่น ๆ ขอบใจได้ ถ้าทำความเข้าใจกับสำนักนายกรัฐมนตรี หลักการคือของงบประมาณเพื่อเป็น
งบตั้งไว้แล้วจะไปหาผู้ร่วมงานเพื่อที่จะพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ ใช้หรือไม่

นายประยุทธ์ เมทินีรัช (ผู้แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ) ให้ข้อสังเกตว่า ถ้าตั้งเป็นสถาบันต้องมีการกำหนดหลักสูตรเข้าไปในสถาบัน อาจจะเชิญส่วนราชการต่าง ๆ เข้ามาร่วม

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่า เรื่องการจัดตั้งสถาบัน ขณะนี้ยังไม่คิดจะจัดตั้งสถาบันด้วยตนเอง หรือนำไปฝากกับหน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ แต่นำเสนอ เพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาว่าความเหมาะสมในเรื่องนี้จะเป็นอย่างไร เป็นการนำเสนอกรอบว่าสถาบันจะมีการอบรมในลักษณะอย่างนี้เท่านั้น ต้องเป็นนโยบายของ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการด้วยว่าจะให้กำหนดกรอบออกมาในรูปแบบใด

นางจรี วิจิตรวาทการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องการเสนอให้มีวิชาในหลักสูตรของสำนักงาน ก.พ. ที่มีอยู่แล้ว คงไม่ขัดข้อง ในเรื่องที่สอง เข้าใจว่าเป็นการสร้างหลักสูตร อย่าไปใช้คำว่าตั้งสถาบัน ดูเหมือนกับเป็นเรื่องใหญ่ โอกาสที่จะได้ตั้งสถาบันอาจจะยาก สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องการที่จะสร้างหลักสูตร หลักสูตรที่มีหลายวิชา ต่อเนื่องกัน ในหลักการเห็นด้วย แต่ควรจะใช้คำที่สื่อและเข้าใจร่วมกัน

นายกุมพล บัวสวรรค์ (ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์) ให้ข้อสังเกตว่า เห็นด้วย ในเรื่องที่น่าวิชาเนื้อหาไปให้สำนักงาน ก.พ. อบรม เรื่องที่สอง กำหนดหลักสูตรขึ้นมา ศักยภาพในการจัดอบรมต่าง ๆ การกำหนดหลักสูตร สถาบันแต่ละแห่งที่มีความชำนาญให้ร่วมมือกัน แนวความคิดเห็นด้วย กับฝ่ายเลขานุการฯ ว่า ในอนาคตอาจจะพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่เป็นตัวของตัวเอง ไม่ใช่เพียงแค่ กำหนดหลักสูตรแล้วไปจ้างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันพระปกเกล้าดำเนินการ เชิญมาประชุม ร่วมกันร่างหลักสูตร แล้วไปจ้างทำและของงบประมาณ ในส่วนนี้การกำหนดโครงการขึ้นมาเพื่อจัดตั้ง สถาบันของตัวเอง เป็นแนวคิดที่ดี ควรสนับสนุน เพียงแต่ ณ ปัจจุบัน คณะรัฐมนตรีจำกัดงบประมาณ จำกัดในการตั้งหน่วยงาน เพราะว่าซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่มีหลายสถาบัน แทนที่จะตั้งขึ้นเองกลับให้ หน่วยงานอื่นทำ ข้อมูลข่าวสารเป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงทั้งประเทศ การที่จะให้ หน่วยงานอื่นทำอาจจะทำเองดีกว่า จะได้ผลมากกว่า ในการจัดทำโครงการนี้เห็นด้วย เพียงแต่ปรับคำหรือ ปรับความเข้าใจบางอย่างให้ชัดเจนขึ้น ในเรื่องของการกำหนดหลักสูตรเป็นเรื่องการปฏิบัติต้อง ดำเนินงานอยู่แล้ว เพราะการจัดอบรมต้องมีหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อาจจะไม่มีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของการกำหนดหลักสูตร ต้องเชิญภาคการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ สถาบันพระปกเกล้า เป็นแนวทางที่ถูกต้อง

นายเอียรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องตั้ง สถาบันอาจจะรอได้ แต่ต้องให้ชัดเจนในเรื่องของสาระที่จะอบรม สำนักงาน ก.พ. เตรียมพร้อมในเรื่อง ของเนื้อหาสาระไว้แล้ว ถ้าจะพัฒนาจากเนื้อหาเป็นรายวิชาเพื่อไปสร้างเป็นหลักสูตร คงต้องตอบคำถาม ให้ชัดเจนว่าจะพัฒนาไปได้ขนาดไหน เพราะสิ่งที่ขาดอยู่ในรายวิชาจะมีอะไรที่จะทำอย่างนั้นได้ และ ขึ้นกับเป้าหมายด้วยว่าต้องการอะไร เพราะถ้าเนื้อหาที่ไปทำการฝึกอบรม ต้องการให้ความรู้ ก็จะมี วิธีการแบบหนึ่ง ถ้าเป็นการอบรมเพื่อสร้างวิทยากรตัวคุณก็ต้องใช้วิธีอีกแบบหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการ

ข้อมูลข่าวสารของราชการทำในเรื่องของการจัดสอบวัดความรู้สามารถทำได้อย่างต่อเนื่องและควรจะทำปีละหลาย ๆ ครั้ง เพราะสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการน่าจะเป็นหน่วยงานที่รู้เรื่องนี้ดีที่สุด การไปทำความร่วมมือกับหน่วยงานทางวิชาการเป็นเรื่องที่ดีแต่ต้องมั่นใจว่าหน่วยงานมีบุคลากรที่จะมาสนับสนุนเรื่องนี้ด้วย

นายกิตติศักดิ์ ปกรติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า งบประมาณ ๓๐ ล้านบาทต้องการให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้ความเห็นชอบ อยากให้ทำแล้วต้องเป็นมาตรฐานนานาชาติและต้องกลายเป็นสถาบันซึ่งประสานงาน ถ้าพัฒนาความรู้ขึ้นมาชัดเจนแล้วการตั้งสถาบันจำเป็นต้องทำให้เร็ว ถ้าระยะแรกใช้ ๓๐ ล้านบาท ขอให้ชี้แจงด้วยว่าทำอะไรบ้าง

นายประยุทธ์ เมทินีรัช (ผู้แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ) ให้ข้อสังเกตว่า ในเนื้อหาสาระที่ ๔.๑ มีโครงการต่าง ๆ ค่อนข้างเยอะ โครงการต่าง ๆ เหล่านี้เพียงพอหรือยังที่จะนำไปสู่การรับรู้ของหน่วยราชการและเอกชนด้วย ความจำเป็นของการตั้งสถาบันหรือว่าการกำหนดหลักสูตร สองส่วนนี้บางโครงการสามารถนำเข้ามาอยู่ในโครงการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ได้

นายอนุสรณ์ สุขแสงทอง (ผู้แทนเลขาธิการ ก.พ.) ให้ข้อสังเกตว่า ผู้ที่สำคัญคือผู้กำหนดหลักสูตร ส่วนการจะไปให้ใครทำเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งเนื้อหาอาจจะรวมโครงการทั้งหลายที่เคยทำอยู่ใส่ลงไป ต้องพิจารณากันว่าในหลักสูตรจะมีอะไรบ้าง

นายนิพนธ์ อะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า ควรชี้แจงให้ละเอียดว่าทำอะไรบ้างจึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณ ๓๐ ล้านบาท

ผู้ช่วยเลขานุการฯ (นายนคร เสรีรักษ์) ชี้แจงว่า เรื่องการจัดตั้งสถาบันเพื่อการฝึกอบรม คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เคยพิจารณาเรื่องนี้ แล้วเห็นว่าควรจะมีการตั้งสถาบันขึ้นมาเพื่อดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้เรื่องนี้ เผยแพร่องค์ความรู้เรื่องข้อมูลข่าวสาร เริ่มต้นที่ privacy academy ต่อมาเพิ่ม transparency academy เข้าไปด้วย และให้ความเห็นชอบเรื่องนี้ หลังจากนั้นมติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ได้มีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ เพิ่มเติมในส่วนของโครงสร้างหลักสูตรและแนวทางการดำเนินการ เพื่อแยกออกจากเรื่องในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน ก.พ. ฝ่ายเลขานุการฯ ทำตัวอย่างหลักสูตรว่าจะพัฒนาหลักสูตรในลักษณะเช่นว่านี้ สำหรับวิธีการดำเนินการต้องให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้คำแนะนำ และช่วยพิจารณา ซึ่งในวันนี้จะมีความชัดเจนในเรื่องนี้มากขึ้น แนวทางที่จะเป็นสถาบันอิสระหรือจะทำหลักสูตรเพื่อไปฝากกับสถาบันอื่น คงต้องฟังความเห็นของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำหรับรายละเอียดเรื่องของการดำเนินการได้นำเสนออยู่ในเอกสารแนบวาระการประชุม ทั้งตัวอย่างหลักสูตร และงบประมาณใช้ทำอะไร ได้นำเสนอรายละเอียดไว้แล้ว โดยแบ่งเป็นโครงการ ๓ ปี จะมีกิจกรรมในปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖ จำนวน ๓๐ ล้านบาทแยกเป็นโครงการปีละ ๑๐ ล้านบาท โดยในปีแรกเป็นโครงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องของการจัดตั้งสถาบัน ๑ ล้านบาท เป็นการศึกษาวิจัยหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรประกอบด้วย หลักสูตรด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หลักสูตรด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และในช่วงแรกจะเป็นการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ การดำเนินการ

ในระยะแรกสถาบันจะดำเนินการฝึกอบรมโดยใช้งบประมาณที่ขอรับการสนับสนุนครั้งนี้ ในระยะ ๆ ต่อไปจะพัฒนาให้หน่วยงานต่าง ๆ มาเรียนโดยชำระค่าธรรมเนียมในการเรียนจากสถาบัน

นางรวมพร วุฒิสงษ์ชัย (ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ) ให้ข้อสังเกตว่ามีมติคณะรัฐมนตรีเสนอโดยสำนักงาน ก.พ.ร. ว่า การขยายหน่วยงานใหม่ให้ชะลอไว้ก่อนจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ในขณะที่เดียวกันมติคณะรัฐมนตรีได้ให้หน่วยงานต่าง ๆ ส่งแผนพัฒนายุทธศาสตร์ของแต่ละส่วนราชการไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อสำนักงาน ก.พ.ร. นำเสนอคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔ เข้าใจว่าส่วนราชการขอขยายเวลาไปแล้วแต่ทำไมทัน ในเรื่องของสถาบันฝึกอบรมไม่ควรจะต้องพิจารณา แต่ควรพิจารณาในการจัดทำหลักสูตรร่วมกับสำนักงาน ก.พ.

นายเอียรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ถ้าเริ่มต้นจากเนื้อหาที่ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ควรรู้ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ น่าจะดำเนินการได้ ปัญหาที่สำคัญมากคือข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของเอกชน มีมาตรฐานของนานาประเทศเป็นตัวกำหนด โดยเฉพาะประเทศที่มีกฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเรื่องความมั่นคง คณะอนุกรรมการปรับปรุงแก้ไขเรื่องระเบียบความลับของทางราชการได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ขณะนี้กำลังตั้งคณะทำงานขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อดูแลในเรื่องเทคนิค เทคโนโลยี ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ว่าจะจัดการอย่างไร ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการอบรมความรู้เรื่องกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการทั่วไปยังทำได้ไม่ทั่วถึง อาจต้องกำหนดเป็นขั้นตอนระยะเวลาการทำงานไว้ ไม่จำเป็นต้องเร่งในปีหรือปีหน้า สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องชัดเจนว่า เนื้อหาของหลักสูตรที่มีอยู่ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการหรือไม่ ถ้าไม่ครอบคลุมต้องหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่อสร้างหลักสูตรที่สมบูรณ์

ประธานฯ นายธีรภัทร สันติเมทนีดล (ผู้แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ข้อสังเกตว่า มีหลักสูตรอะไรบ้างที่มีความจำเป็นจะต้องเตรียมการสำหรับรองรับการตั้งสถาบัน เพราะมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ชะลอการจัดตั้งหน่วยงานใหม่จะสิ้นสุดปี ๒๕๕๕ โอกาสที่จะตั้งสถาบันยังมีอยู่แต่ในขณะนี้ต้องเตรียมการก่อน

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วนัดประชุมเพื่อหาแนวทางในเรื่องนี้

มติ ที่ประชุมมีมติดังนี้

๑. เห็นชอบกรอบแนวทางในการจัดหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในภาพรวมร่วมกับสำนักงาน ก.พ.

๒. ในส่วนของกรอบแนวทางการดำเนินการโครงการพัฒนาความร่วมมือเพื่อจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรมด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับเป็นโครงการพัฒนาความร่วมมือเพื่อจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับ

การฝึกอบรมด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยประสานงานขอความร่วมมือกับสถาบันต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรเพื่อร่วมจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรเกี่ยวกับการฝึกอบรมด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในลำดับต่อไป ทั้งนี้ ควรศึกษาการจัดการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศต่าง ๆ ประกอบด้วย

๔.๓ รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประจำปีงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ แบ่งออกเป็น ๖ ส่วน ดังนี้

๑. สรุปผลการดำเนินงานเชิงนโยบายของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓

๒. งบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๓. สรุปผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๔. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขที่ได้ทำไปแล้ว

๕. แนวทางการพัฒนาภารกิจสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

๖. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้นำเสนอเรื่อง การขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐทุกหน่วยงาน ซึ่งมีที่มาจากการสอบถามความต้องการของประชาชนที่เข้าไปใช้บริการศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ถ้ามีการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ด้วยก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะข้อมูลตามมาตรา ๘ (๘) ที่ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นผู้กำหนดเพิ่มเติมได้ ซึ่งที่ผ่านมาข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ที่เป็นข้อมูลที่เป็นที่ต้องการของสังคมอย่างมาก จึงเห็นว่าควรจะนำเรื่องนี้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐทุกหน่วยงานด้วย จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ประกิต (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า ผลการประเมินเป็นอย่างไร ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นอย่างไร รวมทั้งการใช้งบประมาณในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นอย่างไร

เลขาอนุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่า การสำรวจทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ว่า ส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอยู่ในระดับปานกลาง แต่เรื่องความรับรู้ โดยเฉพาะข้าราชการรับรู้ แต่ประชาชนยังรับรู้ไม่มากนัก ซึ่งถ้ารู้ประชาชนก็มีความต้องการที่จะใช้สิทธิในการเข้าไปดูข้อมูลข่าวสารค่อนข้างสูง สำหรับเรื่องการประเมินผล เนื่องจากงบประมาณค่อนข้างจำกัด โครงการที่กำหนดไว้ทุกโครงการดำเนินการสำเร็จหมด เพียงแต่กำหนดว่าในโครงการที่ทำนั้นทำภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณ ซึ่งถ้ามีงบประมาณมากกว่านี้ก็สามารถดำเนินการได้มากกว่านี้ หลาย ๆ เรื่องทำได้เกินกว่างบประมาณที่ได้รับ เพราะใช้วิธีประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ

พลตรี เฉลิมพล เต็งศิริ (ผู้แทนปลัดกระทรวงกลาโหม) ให้ข้อสังเกตว่า ถ้ามีผลการประเมินจะบอกเรื่องของประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วย น่าจะสรุปรวมกับวาระที่ ๕.๑ ได้

ประธานฯ นายธีรภัทร สันติเมทนีดล (ผู้แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ข้อสังเกตว่า ส่วนหนึ่งคงใช้ได้ แต่มีปัญหาเฉพาะบางหน่วยงานที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งฝ่ายเลขาอนุการฯ ได้ขอความเห็นจากส่วนราชการที่จะต้องให้ข้อมูลข่าวสารว่า บางเรื่องที่ปฏิเสธการเปิดข้อมูลข่าวสารมีข้อจำกัดอะไร นั่นคือเรื่องที่จะต้องแก้ไขกฎหมายต่อไป

นายกิตติศักดิ์ ประกิต (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า หากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเห็นว่าปัญหาคือได้รับงบประมาณจำนวนจำกัดอย่างต่อเนื่องต้องเขียนไว้ในรายงาน เพราะเป็นเรื่องสำคัญ

มติ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบในหลักการรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยมอบหมายให้ฝ่ายเลขาอนุการฯ ปรับแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลด้านงบประมาณตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในลำดับต่อไป ทั้งนี้ ในส่วนของงบประมาณที่ได้รับจำนวนจำกัดอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานในภาพรวมของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ควรเสนอคณะรัฐมนตรีให้รับทราบปัญหาดังกล่าวด้วยเพื่อประกอบการพิจารณาในระดับนโยบายต่อไป

๒. เห็นชอบในการนำเรื่องการนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐ ทุกหน่วยงาน เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติต่อไป

๔.๔ การจัดงานสัมมนาทางวิชาการ ๑๓ ปี พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) รายงานให้ที่ประชุมทราบ ว่า หลังจากทีคณะอนุกรรมการจัดงานสัมมนาทางวิชาการในโอกาสครบรอบ ๑๓ ปี ของการประกาศใช้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้พิจารณาร่วมกันแล้วเห็นควรให้มีการกำหนด การจัดงานในรูปแบบดังนี้

๑. เริ่มจากการฉายวิดีโอเรื่อง “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”
๒. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายองอาจ คล้ามไพบูลย์) เป็น ผู้มอบประกาศนียบัตรแก่ผู้ผ่านการทดสอบโครงการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐
๓. การเปิดงานของนายกรัฐมนตรี จะมีปาฐกถาพิเศษ พร้อมกับมอบโล่ ประกาศเกียรติคุณกับหน่วยงานต้นแบบด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และหน่วยงานที่ให้ความร่วมมืออย่าง โดดเด่นในการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมาโดยตลอด ๒ หน่วยงาน คือ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และการทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๔. ในช่วงเช้าเป็นการมีการอภิปรายเรื่อง “การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในทัศนะ ของฝ่ายการเมือง”
๕. ในช่วงบ่าย เป็นการอภิปรายเรื่อง “ก้าวต่อไปของ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ เช่น เลขาธิการสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน นายกสมคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์ แห่งประเทศไทย อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

หลังจากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมสัมมนาซักถาม ในส่วนของการแสดงนิทรรศการ มีการแสดงนิทรรศการจากหน่วยงานหลายแห่ง โดยเฉพาะหน่วยงานที่ได้รับเลือกให้เป็นหน่วยงานต้นแบบ ซึ่งได้เสนอมาร ๓ แห่งที่ยินดีที่จะเข้าร่วมจัดนิทรรศการแสดงผลงานด้วย และมีการจัดนิทรรศการของ หน่วยงานที่ได้รับรางวัลความร่วมมืออย่างโดดเด่น ๒ หน่วยงาน นอกจากนั้นจะมีบริการพิเศษ เช่น การให้ บริการจัดทำใบชี้แจงเคลื่อนที่ของกรมการขนส่งทางบก การจัดนิทรรศการของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง การจัดนิทรรศการของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ก่อนการจัดงาน ได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดงานให้ทราบโดยทั่วไปแล้ว จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

ประธานฯ นายธีรภัทร สันติเมทนีดล (ผู้แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เรื่องสถานที่ ตั้งใจจะจัดที่ตึกสันติไมตรี แต่การเดินทางเข้าออกในทำเนียบรัฐบาล ลำบาก จะเสนอว่าถ้าสถานการณ์เลวร้ายไปกว่านี้จะย้ายไปที่กรมประชาสัมพันธ์

นายกุมพล บัวสุวรรณ (ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์) ให้ข้อสังเกตว่า ควรจัดที่ กรมประชาสัมพันธ์ เพราะขณะนี้บริเวณทำเนียบรัฐบาลไม่สะดวกเท่าที่ควร

มติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดงาน สัมมนาทางวิชาการ ๑๓ ปี พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร โดยในส่วนของสถานที่จัดงานนั้นเนื่องจากมีการชุมนุมทางการเมืองบริเวณรอบทำเนียบรัฐบาล จึงควรประสานงานทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ทราบและขอความร่วมมือจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าร่วมสัมมนาที่เดินทางเข้ามาในบริเวณทำเนียบรัฐบาลด้วย

๔.๕ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขอความเห็นชอบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการขอตรวจสอบประวัติ

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) เสนอว่า ขออนุญาตที่ประชุม ให้ พ.ต.ท. วรท วิเชียรสรรค์ ซึ่งเป็นเลขานุการของคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นผู้สรุปรายละเอียดให้ทราบ

พ.ต.ท. วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียน และตอบข้อหารือ) รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจมีหน้าที่ในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม และมีหน้าที่ในการบริการประชาชน โดยปกติการตรวจสอบเพื่อยืนยัน ตัวบุคคลจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร เป็นเรื่องการสนับสนุนงานกระบวนการยุติธรรมในเรื่องการ เพิ่มโทษต่าง ๆ ปรากฏว่ามีประชาชนมาขอรับบริการในเรื่องการตรวจสอบประวัติ เรื่องการสมัครงาน หรือเรื่องที่ถูกกฎหมายกำหนดให้มีการตรวจสอบประวัติต่าง ๆ ทำให้เกิดภาระและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน อย่างมาก สำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนด ในมาตรา ๙ วรรคสาม เรื่องการเก็บค่าธรรมเนียมในการบริการเกี่ยวกับเรื่องการขอข้อมูลข่าวสาร เข้าดู การตรวจสอบ คัดสำเนาต่าง ๆ กรณีที่ประชาชนมาขอตรวจสอบประวัติ ก็พิจารณาว่าเป็นเรื่องของการ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕ ประกอบกับเมื่อนายจ้างมาตรวจสอบประวัติ มีการยินยอมจากลูกจ้างในการขอรับผลการตรวจสอบประวัติตามมาตรา ๒๔ ซึ่งมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ดังกล่าว ระบุว่า ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้ได้ด้วย สำนักงานตำรวจ แห่งชาติขอความเห็นชอบว่าถ้ามีการตรวจสอบประวัติดังกล่าวซึ่งเกิดค่าใช้จ่ายขึ้น จะขอความเห็นชอบในการเก็บค่าธรรมเนียม ซึ่งสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจได้ส่งรายละเอียดของการคำนวณ ต้นทุนตามที่คำนวณไว้ประมาณรายละ ๑๕๐ บาท แต่ขอความเห็นชอบในการเก็บค่าธรรมเนียม

ในการตรวจสอบประวัติรายละเอียด ๑๐๐ บาท เรื่องนี้คณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาเบื้องต้น เห็นว่า เป็นการดำเนินการตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ และเห็นว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบดังกล่าว จึงเสนอเรื่องดังกล่าวให้ความเห็นชอบต่อไป

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เคยพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขระเบียบหรือข้อบังคับหรือกฎหมายที่เกี่ยวกับพยานหลักฐานและการพิสูจน์หลักฐานโดยเฉพาะอย่างยิ่งประวัติอาชญากรรม โดยขอให้แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องอยู่เสมอ โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับการอภัยโทษหรือผู้ที่ได้รับการล้างมลทินแล้วจะไม่เปิดเผยจนกว่าจะได้แก้ไขให้เรียบร้อย ไม่ทราบว่าได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วหรือไม่ พออนุมัติแล้วเท่ากับเป็นการเก็บค่าบริการตามกฎหมาย โดยไม่มีการรับรองความถูกต้อง ขอกำชับในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ไม่อย่างนั้นจะเป็นการเก็บเงินไม่ถูกต้องด้วย

นายนิพนธ์ ะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติคิดค่าธรรมเนียมอยู่เท่าใด

พ.ต.ท. วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ) ชี้แจงว่า ปัจจุบันยังไม่ได้เก็บค่าธรรมเนียม ซึ่งทำให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายของหน่วยงานอย่างมาก เมื่อเห็นว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมได้จึงทำเรื่องขอความเห็นชอบเข้ามา

นายนิพนธ์ ะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า ขออัตราค่าธรรมเนียม ๑๐๐ บาทต่อบุคคล หรือต่อแผ่นเอกสาร เหมือนประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต้องบอกให้ชัดเจน และกรณีเป็นคนต่างด้าวได้หรือไม่

พ.ต.ท. วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ) ชี้แจงว่า เป็นอัตราค่าธรรมเนียมต่อรายที่เข้ามาขอตรวจสอบต่อครั้ง ส่วนกรณีมาสมัครงานนายจ้างจะให้ลูกจ้างหรือมากับลูกจ้างเพื่อขอตรวจสอบประวัติเพื่อพิมพ์ลายนิ้วมือและตรวจสอบจากฐานข้อมูลที่มีอยู่แล้วเปรียบเทียบกัน

นายนิพนธ์ ะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า ถ้าเป็นนายจ้างตามมาตรา ๒๔ เป็นนายจ้างที่เป็นคนต่างด้าว จะขอตรวจนาย ก ซึ่งเป็นคนไทยที่มาสมัครงานได้หรือไม่

พ.ต.ท. วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ) ชี้แจงว่า ถ้าเป็นกรณีของคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศไทย มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยเพื่อการทำงาน ตามนิยามความหมายของคนต่างด้าว หมายถึง คนที่ไม่มีสัญชาติไทย และไม่มีถิ่นที่อยู่

ในประเทศไทย แต่กรณีที่มีถิ่นที่อยู่เพื่อการทำงาน สามารถใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ เพราะฉะนั้นกรณีของคนต่างด้าวสามารถใช้สิทธิในการตรวจสอบประวัติได้

นายนิพนธ์ ะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า คนต่างด้าวจะได้ทั้งหมดตามกฎหมายที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติปฏิบัติอยู่ กับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการจะเหมือนกันหรือไม่

นายประยุทธ์ เมทินีรักษ์ (ผู้แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ) ชี้แจงว่า แรงงานต่างด้าว ถ้าเป็นแรงงานซึ่งไม่เคยจดทะเบียนไว้กับกระทรวงแรงงานจะไม่มีประวัติ นายจ้างต้องไปจดทะเบียนกับกระทรวงแรงงานก่อน

พ.ต.ท. วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียน และตอบข้อหารือ) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า จุดประสงค์ในการตรวจสอบเพื่อเป็นการยืนยันตัวบุคคลว่าผู้ที่มาตรวจสอบดังกล่าวเป็นใคร มีสารบบในทะเบียนประวัติอาชญากรหรือไม่

นายกุมพล บัวสุวรรณ (ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์) ตั้งข้อสังเกตว่า รายได้เข้ารัฐ หรือว่าเป็นรายได้อย่างไร

พ.ต.ท. วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียน และตอบข้อหารือ) ชี้แจงว่า รายได้ที่เก็บค่าธรรมเนียมจากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีข้อบังคับของกระทรวงการคลังว่าด้วยเรื่องดังกล่าวเมื่อปี ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นรายได้เข้ารัฐ แต่หน่วยงานสามารถนำมาใช้ในการบริการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ เมื่อสิ้นปีงบประมาณเหลือเท่าใดค่อยส่งเข้ารัฐในส่วนที่เหลือ

นางจรี วิจิตรวาทการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เจ้าตัวขอของตัวเอง นายจ้างขอของเราได้หรือไม่

พ.ต.ท. วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียน และตอบข้อหารือ) ชี้แจงว่า เจ้าของข้อมูลขอของตัวเองเป็นสิทธิตามมาตรา ๒๕ ส่วนนายจ้างมาขอ นายจ้างต้องได้รับคำยินยอมจากเจ้าของข้อมูลซึ่งเป็นตามมาตรา ๒๔

นายนิพนธ์ ะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า มาตรา ๒๔ บอกว่าให้อามาตรา ๙ มาใช้อยู่ตรงไหน

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ใช้เฉพาะเรื่องอื่น เรื่องคนต่างด้าวไม่ใช่เรื่องข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๕ วรรคแรก ให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่เรื่องสิทธิของคนต่างด้าวอยู่ในวรรคสี่ ในเรื่องคนต่างด้าวออกไปนอกเขตที่เป็นผู้ที่ขอตรวจดูข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองได้โดยไม่มีข้อจำกัด เพราะจะไปเกี่ยวกับเรื่องความมั่นคงด้วย เรื่องนี้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วโดยบอกให้ยกไว้ก่อน ตั้งแต่อดีตเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสาร) เป็นผู้เสนอว่ายังไม่ต้องทำเรื่องนี้ ถ้าไม่ได้เป็นคนไทยจะมีปัญหา เพราะคนต่างด้าวจะถูกนายจ้างบังคับให้มาขอตรวจประวัติอาชญากรรม

นางจรี วิจิตรวาทการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ค่าใช้จ่ายที่คิดมา ๑๕๐ บาท ทำไมไม่ให้ผู้ขอข้อมูลรับผิดชอบ ทำไมถึงคิด ๑๐๐ บาท ที่เหลือจะใช้งบประมาณแผ่นดินสนับสนุนหรือว่ามีงบประมาณอยู่แล้ว

พ.ต.ท. วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ) ชี้แจงว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติคำนวณต้นทุน ๑๕๐ บาท แต่เก็บจริง ๑๐๐ บาท เนื่องจากมีการถัวเฉลี่ยงบประมาณที่ได้รับมาจากส่วนอื่นมาประกอบกัน เพื่อไม่ต้องการสร้างภาระให้กับประชาชนโดยไม่จำเป็น

นางจรี วิจิตรวาทการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ขอข้อมูล ฉะนั้นผู้ขอข้อมูลต้องรับผิดชอบค่าธรรมเนียมทั้งหมด ไม่เข้าใจว่าทำไมต้องใช้งบของรัฐ

นายนิพนธ์ ะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า นอกจากมีต้นทุนที่แน่นอนแล้ว ยังมีต้นทุนแรงงานที่เพิ่มเข้าไป ต้นทุนแรงงานนำมาบวกไม่ได้ บวกได้ในการทำงานภาคเอกชนเพื่อจะคำนวณหาต้นทุนกำไร ในมาตรา ๒๕ ระบุว่าให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง วรรคสามมาใช้ ค่าธรรมเนียมอยู่ในวรรคสาม นี่เป็นกรณีที่ขอเอง แต่มาตรา ๒๔ เป็นกรณีที่เจ้าของสถานประกอบการขอตรวจสอบประวัติของผู้เข้าสมัครงาน มาตรา ๒๔ ไม่ได้บอกว่าให้นำมาตรา ๙ มาใช้ แล้วจะคิดค่าธรรมเนียมอย่างไร มาตรา ๒๕ เขียนชัดว่าเรื่องค่าธรรมเนียมนำมาด้วย แต่มาตรา ๒๔ ไม่ได้เขียนอย่างนั้น

พ.ต.ท. วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ) ชี้แจงว่า มาตรา ๒๔ หมายถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลต้องไปพิมพ์ลายนิ้วมืออยู่แล้ว เป็นเรื่องของการตรวจสอบโดยเจ้าของข้อมูล แต่อาจจะมอบหมายให้นายจ้างเป็นผู้ไปรับผลการตรวจสอบหรือให้ส่งผลการตรวจสอบไปให้นายจ้าง จึงมีการปรับมาใช้มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ ร่วมกัน

นายกิตติศักดิ์ ปกรติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า มาตรา ๒๔ เป็นเรื่องผู้ขอไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล จึงมีสิทธิขอได้ตามมาตรา ๒๔ ยกเว้น เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ทำการสอบสวน ขอจากหน่วยงานที่ควบคุมข้อมูลข่าวสารได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมเพราะมีอำนาจหน้าที่ แต่มาตรา ๒๕ หมายถึงบุคคลที่มีสิทธิขอสิทธิ ขอดูข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตนได้เสมอ คำว่า “บุคคล” หมายถึงคนไทยทุกคนตามมาตรา ๒๑ และคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย จึงจะมีสิทธิตามมาตรา ๒๕ คือขอตรวจดูข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองได้ แต่คนต่างด้าวที่มีสิทธิที่อยู่ในต่างประเทศจะถูกยกเว้นไว้ ไม่เข้าข่ายอยู่ในมาตรา ๒๕ ถ้ามาดูทะเบียนประวัติมีอำนาจที่จะไม่ให้ได้ว่าไม่มีสิทธิตามกฎหมายไทย แต่ว่าจะให้หรือไม่ให้เป็นอำนาจดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ตรงนี้เป็นประเด็นอีกว่าในเมื่อการมีสิทธิหรือไม่มีสิทธิเป็นเรื่องดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ จะคิดอย่างไรในเรื่องค่าธรรมเนียมและจะต้องแจ้งหรือกำหนดให้กองทะเบียนประวัติคำนึงถึงเรื่องเหล่านี้อย่างไร ส่วนเรื่องค่าธรรมเนียมสำหรับคนไทยและคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยมีสิทธิตามมาตรา ๒๕ ส่วนหน่วยงานที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ เช่น นายจ้างอยากจะดูข้อมูลทะเบียนประวัติของลูกจ้าง มีอยู่ทางเดียวคือ

ให้ลูกจ้างไปขอเอง จะไปขอในนามของลูกจ้างมอบอำนาจทำได้เหมือนกัน แต่หมายความว่าลูกจ้างเป็นผู้ขอเอง

นายนิพนธ์ ะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ตั้งข้อสังเกตว่า มาตรา ๒๔ ขอค่าธรรมเนียมไม่ได้ ขอค่าธรรมเนียมได้คือมาตรา ๒๕ กับมาตรา ๙ เมื่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีมติแล้ว ไม่ใช่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเก็บได้ ต้องทำเป็นประกาศตามมาตรา ๙ แล้วให้ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการลงนาม ต้องไปยกร่างเนื้อหามาให้ถูกต้อง

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เคยประกาศไปแล้วครั้งหนึ่ง ถ้ามาขอเพิ่มเติมก็ได้ แต่ถ้าเป็นการจัดเก็บโดยไม่เกินต้นทุนอนุมัติให้ทำได้ คิดว่าใช้ช่องนี้ขอมาน่า ถ้าเกินกว่าต้นทุน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะมีอำนาจห้าม ขณะนี้ได้มีประกาศเป็นการทั่วไปแล้วหากเรียกเก็บแบบไม่เกินต้นทุน

นายนิพนธ์ ะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า ต้นทุนที่คิดเป็นต้นทุนต่อหัว แต่ระเบียบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกาศวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒ คิดต่อแผ่น ต้องบอกได้ว่าต้นทุนต่อหัวต่อแผ่นเป็นอย่างไร เช่น กระดาษขนาดเอ ๔ ๑ แผ่น ๑๐๐ บาท แต่ในประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่เกิน ๒ บาท จะคิดอย่างไร

พ.ต.ท. วรท วิเชียรสรรค์ (ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียน และตอบข้อหารือ) ชี้แจงว่า เป็นเพียงกรณีการเข้าตรวจดูข้อมูลเพื่อที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะให้ความเห็นชอบในเรื่องของการสำเนาข้อมูล หมายถึงเป็นการตรวจดูข้อมูลที่มีอยู่ ส่วนการพิมพ์ออกมาเพื่อเป็นการยืนยันอีกชั้นหนึ่ง

นายเอียรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ตามมาตรา ๙ อำนาจในการวางหลักเกณฑ์การเก็บค่าธรรมเนียมอย่างไรเป็นอำนาจของหน่วยงาน แต่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเห็นชอบแล้ว หน่วยงานไปกำหนดหลักเกณฑ์ได้ แต่ประกาศที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการประกาศไปแล้ว เป็นประกาศในเรื่องของการคัดสำเนา คงไม่เกี่ยวกับกรณีนี้

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เพื่อให้เกิดความรอบคอบ ซึ่งเป็นประเด็นที่ซับซ้อน ถ้าไม่เร่งด่วนน่าจะรอไว้ก่อน เป็นข้อยกเว้นในเรื่องคนต่างด้าวและคนที่มาขอเป็นคนต่างด้าว หน่วยงานของรัฐต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เว้นแต่เป็นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมที่ไม่เกินต้นทุนที่แท้จริง ถ้าต้องการเก็บไม่เกินค่าธรรมเนียม ต้นทุนก็ไม่ต้องมาขอ แต่หน่วยงานมาขอแล้วแปลว่าขอความเห็นชอบแล้ว ความเห็นชอบต้องนำไปประกาศ ถ้าไม่นำไปประกาศจะบังคับใช้ไม่ได้

นายนิพนธ์ ะกิมิ (ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า คำว่า“...เว้นแต่เป็นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมที่ไม่เกินต้นทุนที่แท้จริง...” เป็นประโยคสุดท้ายที่ขยายหลักคือการเรียกค่าธรรมเนียมการสำเนาโดยเครื่องถ่ายเอกสารในขนาดกระดาษหรือในอัตราที่เกินกว่าที่กำหนด ไม่ใช่เรื่องการทำสำเนาที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติมาขอ

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เป็นปัญหาในทางกฎหมายว่าระบบที่เก็บในรูปกระดาษและคอมพิวเตอร์ แต่เวลาตรวจสอบข้อมูลตรวจจากอะไร ตรวจจากกระดาษหรือตรวจจากคอมพิวเตอร์

นายเอียรชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า กรณีนี้ทางผู้ขอตรวจสอบต้องการตรวจสอบเพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติรับรองข้อเท็จจริงว่าไม่ใช่บุคคลมีชื่ออยู่ในประวัติอาชญากรรม กระบวนการตรวจสอบจะใช้วิธีการสแกนลายนิ้วมือ ถ้าตรวจสอบแล้วไม่มีประวัติอาชญากรรม จะมีหนังสือรับรอง การขอเก็บค่าธรรมเนียมครั้งนี้เป็นการขอในเรื่องของการรับรองข้อเท็จจริงตรงส่วนนี้ ไม่ใช่เป็นเรื่องของการทำสำเนา ส่วนเรื่องการตรวจสอบเรื่องนี้เป็นภาระของหน่วยงานควรเป็นเรื่องที่นำไปพิจารณาต่อ

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า มีประเด็นที่ต้องเพิ่มอีกหนึ่งข้อ คือต้องมีชื่อยกเว้นสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อยตามมาตรา ๙ ด้วย เพราะเหตุว่าจากการรับสมัครงานจะให้คนต่างด้าวมาขอรับรองว่าไม่เคยถูกจับหรือดำเนินคดี เป็นมาตรฐานทั่วไป ทำให้เกิดปัญหาตามมา ซึ่งยังไม่มีกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของคนต่างด้าว ถ้าในกรณีที่ไม่มีกฎกระทรวงเป็นไปได้ว่ายังไม่มีกำกวมสิทธิของคนต่างด้าว การประกาศกฎกระทรวงคือการกำหนดสิทธิให้น้อยลงกว่าที่พระราชบัญญัติให้เป็นการทั่วไป เพราะพระราชบัญญัติตามปกติให้เป็นการทั่วไป คนต่างด้าวในเวลานี้คืออนุโลมให้ใช้ได้ตราบทที่ที่ยังไม่มีกฎหมายหรือกฎกระทรวงมาจำกัดสิทธิ

มติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามที่สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขอความเห็นชอบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการขอตรวจสอบประวัติ โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้สิทธิของคนต่างด้าวและชื่อยกเว้นในการเก็บค่าธรรมเนียม พร้อมทั้งแจ้งให้สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ จัดทำประกาศตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้ความเห็นชอบต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในกรณีเรื่องเพื่อทราบในครั้งนี้ ถ้ากรรมการฯ มีข้อสงสัยประการใดให้นำมาสอบถามในการประชุมครั้งต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๐ น.

นางศิริกุล ปัญญาติลล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ผู้จัดรายงานการประชุม